BUDGET ESTIMATES FOR 1963-64—DEMANDS FOR GRANTS

No. 17—28 Eduction.

Sri S. R. KANTHI (Minister for Education).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move:

> "That a sum not exceeding Rs. 18,79,15,800 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1964, in respect of 'Education'."

Mr. SPEAKER.—Motion moved:

> "That a sum not exceeding Rs. 18,79,15,800 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1964, in respect of 'Education'."

Sri V. S. PATIL (Belgaum I).—It appears that only one day is granted to this Demand.

Mr. SPEAKER.—Does it come as a surprise now ?

Sri V. S. PATIL.—When we look to the list of cut motions, they are 120 printed and there are others also.

Mr. SPEAKER.—I have seen how many cut-motions are there and how many each has given.

Sri V. S. PATIL.—We will require some more time, and I request you to extend the time so far as this Demand is concerned for one more day.

Mr. SPEAKER.—I may mention that the number is not going to control the length of the Debate.

Sri V. S. PATIL.—In the subsequent days, one of the Demands may be dropped and we can adjust it. I do not ask to extend the time beyond 31st March 1963. It appears from the nature of the subject and the various statements made by the Hon'ble Minister with regard to the improvements made by him, etc., that the Hon'ble Members this side as well as the other side are very keen and so sufficient time may be given. That is the only request.

Mr. SPEAKER.—I would suggest that I would give 25 minutes to half-an-hour to the person who initiates the debate and 15 minutes for other speakers who follow.

Sri S. R. KANTHI.—I would require not less than one hour for reply.

Mr. SPEAKER.—The position becomes exceedingly difficult for me. When members are demanding that they want to participate, if I close the debate without any time left for clarifications...

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—You had promised to consider this matter Sir, yesterday. The whole thing lies in your hands. We have put forth our case and in view of the fact that so many members are willing to speak, I think you may be pleased to extend the time Sir.

Mr. SPEAKER.—Please always bear in mind that the Speaker's decision is not the individual whim of the person sitting in this Chair at all. He reflects the opinion of the House.

Sri S. NIJALINGAPPA (Chief Minister).-We can sit till seven to day Sir. I do not think we can extend the time.

Mr. SPEAKER.—Tomorrow is Saturday and we will be sitting from 8-30 A.M. to 12-30 P.M. We have put down Public Health. If that item also gets displaced ?

Sri V. S. PATIL.—Today and tomorrow morning we shall take up Education and we will sit in the afternoon and consider Public Health Demand.

Sri S. NIJALINGAPPA.—We can sit till seven today Sir. Tomorrow also if they want, they can sit for half an hour more.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, you have not given the final decision whether it is extended for two days or whether we sit till seven today and finish it. There is a lage section of people who want to participate in the debate and that it should continue for two days. The Hon'ble Leader of the House says, we shall sit for one hour more.

Mr. SPEAKER.—Nobody should understand that discussion on this Demand will continue for tomorrow. On the other hand if the Hon'ble Member want me to commit myself now, it will not be desirable. It is definitely extended by one hour.

Who will initiate the debate ? Sri Gopala Gowda has tabled the largest number of cut-motions. If Sri Gopala Gowda is not prepared, then Sri B. R. Suntankar can speak.

Sri B. R. SUNTANKAR (Belgaum City).—Mr. Speaker Sir, I thank you very much for giving me this opportunity to initiate this debate.

Sri S. SIVAPPA.—Sir, it is my privilege to initiate the debate. When I decline, you can call upon somebody else. I am not comingin the way. But Democracy depends upon healthy conventions. When the Leader of the Opposition stands up, if you do not give me a chance, I will sit down. But the Speaker must go deep into these things and create healthy conventions.

Mr. SPEAKER.—I will inform the House that the Leader of the Opposition did not in the least indicate to me that he was desirous of initiating the debate. I found there was nobody indicating special peference for priority. I called upon Sri Gopala Gowda. He was hesitant and looking at Sri Suntankar. I think Sri Gopala Gowda has given the largest number of cut motions Nos. 85 to 120. Next is Sri Suntankar. I called upon Sri Suntankar. If thereafter the thought dawns on the Leader of the Opposition that he should speak, I cannot be possibly held responsible. I have called upon Sri Suntankar. He will initiate the debate.

Sri S. SIVAPPA.—Is it the convention to initiate the debate by a person who has sent the largest number of cut motions ?

Mr. SPEAKER —I will give a ruling on both points you have raised, namely, the right of the Leader of the Opposition even without expressing himself that I must take it that he wants. I will also deal with the point that I have to comply with his desire and whether the Leader of the Opposition should alone initiate the debate on all demands. I do not know I will study and give a ruling. So far as the other point is concerned, the number of cut motions—I make it very clear—the number of cut motions is not the criterion for a person to be entitled to initiate the debate. Sri Suntankar will continue.

Sri B. R. SUNTANKAR.—Mr. Speaker, thank you very much for giving me the opportunity to initiate the debate.

Sir, the subject of Education is very important. Education is the vital aspect of democracy. Sir, it is said that the fate of a nation depends upon how that nation educates its people. Sir, 2,000 years ago, the great Philosopher PLATO had propounded a famous dictum that education is the foundation of democracy. Sir, that dictum holds good for all times. Sir, in our country that foundation had to be firmly laid and for that Sir, education that is imparted to our children should be an Education in the real sense of the term. Sir, the education that is imparted to our children should be examined from that view point. Sir the present system of education is form without a soul! The form is there, but the soul is not there. The soul is yet to be poured into that form. Sir, for want of time I will not develop this point further.

Sir, the expenditure on education in the State has been increasing from year to year. During the last six years, the expenditure is more than doubled. In 1957-58 it was nine crores. In the Budget for 1963-64, it is more than 18 crores.

That means, the expenditure on education in the State has enormously increased. Sir, vast activities are going on and a large number of schemes and programmes are being taken up and larger amount of money is being spent. What this house and the public outside expect is that the amount spent in this regard must be well spent and properly spent. Further it is very necessary that from time to time there should be regular assessment of the achivements in the field of education. The Education Ministry has not got any such machinery to assess the progress made. So, I suggest that an Evaluation Unit should be set up in the Education Ministry to review the results, to assess the achievements of the various programmes in the field of education.

Then, Sir, I will deal only with two or three aspects of education. The first is, a time has come when we should re-think of some of our schemes from the experience gained in the past 10 to 15 years. I am, in particular, referring to three schemes, namely, the Scheme of Basic Education, the Scheme of Multi-purpose Schools and the Scheme of Janata Colleges. Sir, past experience has shown that all these three schemes have almost failed.

About Basic Education: It has been practiced for the last nearly 15 years. Still, there is lot of confusion about the objectives and about the methods of basic education in the existing pattern. Sir, the basic schools

(SRI B. R. SUNTANKAR)

that are in existence to-day are not working efficiently; they are not catering to the concept of basic education. Only two to three crafts are adopted and mostly it is spinning on charka and takli. Sir, it was quite all right in the days of freedom movement. The slogan in those days was: "Charaka chala chalake, Swaraj lenge". Those days have gone. Now the basic education is confined only to takli spinning. Now, we will have only to say: "Takli chala chalake, kutchbhina lenge." The basic education has been reduced to takli spinning. Sir, the cost of the basic school is twice of that of the ordinary school. It is expensive. The Estimates Committee, in its Report of 1961, has recommended that Government should not hesitate to scrap this system. Similarly, the A. G. R. Committee has also felt the necessity of re-examining the scheme of basic education. I am of the opinion that this basic education should be scrapped because it is not serving any useful purpose and there is very little distinction between a basic school and an ordinary school.

Similarly, Sir, the Multi-purpose Schools: They are also not serving any useful purpose and they are only in name and not in reality. The Estimates Committee has properly described them as "luxury school." As a matter of fact, there is no necessity for these schools now as the technical education has spread in every district all over the State. The Estimates Committee has recommended that the Government should not fight sly of scrapping of these schools altogether. So, they should be scrapped and that much expenditure should be saved.

Coming to Vidya Pithas, *i.e.*, Janatha College: this is another white elephant of the State. Sir, the Report of the Committee on Rural Education has found out the cost of these Janatha Colleges in Mysore State goes to Rs. 500 to 600 per student. I am referring to the Report of the Committee on Rural Education of 1959. Formerly, there were four Janata Colleges with 134 students and now one more is added. All told, I do not think, the strength would go beyond 200. Further, such huge expenditure of 500 to 600 rupees per student is nothing but a white elephant for the Exchequer of the State. They should also be scrapped. Sir, the main object of starting these colleges was to attract the adult villagers. It was to create cultural leadership in the villages. From that point of view, they have failed. Job hunters and educated unemployed join these colleges to get jobs. The report has rightly remarked that time is not ripe in our country for the Janata Colleges. So, I suggest that all these institutions should be scrapped, the money saved thereby may be made use of for better purpose. These institutions are imitated from those in Denmark.

Sri S. R. KANTHI.—The Denmark experts have said that these are good in India and they must be continued.

Sri B. R. SUNTANKAR.—But here is a report of the Committee on Rural Education which suggests for their abolition. They clearly say that time in India is not ripe for that.

My next point is about the reforms in examinations. Sir, for the last fifty years there is clamour for reforming the examinations. But, unfortunately, nothing tangible has come out of this reform. Government should seriously consider this matter. Examinations that are conducted at present are the worst feature of our education. Passing the examination by cramming cheap guide books has been the sole aim of the boys in our country. Sir, there have been lot of thinking and discussion about reform of the examinations in the country. In 1956 at Bhopal there was a Seminar on Reform of Education. Similarly, Dr. Radhakrishnan Committee's report has dealt with at some length about reforms of examinations. All of them recommended that examinations should be a real test of knowledge and intelligence. Examinations should measure the progress of the students and they should properly assess the educational achievements of the boys. This Government should seriously take up the question of reforms of examinations. In the statement that has been given to us today, we find that in compliance with the recommendations of Bhopal Seminar, this Government has been pleased to appoint an Evaluation Unit. I do no know whether they have actually appointed the Unit or they have just decided to do so. In any case, I hope the Government will seriously consider this aspect of reform of education.

About pre-primary education: This is an integral part of primary education and should be looked and treated from that viewpoint. The provision for pre-primary education made in the Third plan namely 12 lakhs, is grossly inadequate. Government should find means to increase this provision and they should take up pre-primary education seriously.

I would like to say a word about technical education. This education needs great improvement. The standard of education in technical institutions and polytechnics is deteriorating day-by-day. There is no inspecting staff in the Directorate of Technical Education. This is very sad indeed. In the polytechnics there is no check from above of the Department. The staff also is not well-equipped. Diploma-holders are appointed as Lecturers and Assistant Lecturers and majority of the staff are drawn from the P.W.D. services. This state of affairs should not continue for any length of time. If the standard of technical education has to be raised, there should be highly qualified and well-paid staff appointed. If that is not done, there will be no improvement in the standard of technical education.

About the grant-in-aid code: This code has no legal standing. The Mysore High Court has in a case observed: "The provisions of the grant-in-aid were mere administrative instructions and did not create an enforceable condition of service nor did it create any public duty to be performed by the management of the institutions, although it was a recipient of grant from the State. Hence a Mandamus cannot be issued to the management of the institution". I do not wish to enter into the details of the case but the judgment clearly shows that the grant-in-aid code has not got legal status. It must be given statutory status.

(SRI B. R. SUNTANKAR)

Otherwise the conditions or the rules of the grant-in-aid code would not be binding upon the institutions.

I will now come to the point about linguistic minorities. As far as our Marathi areas are concerned, we have a lot to say. I regret to note that the Hon'ble Chief Minister has unnecessarly created trouble by issuing statements at Delhi and Bangalore, that too conflicting statements and statements which differ from each other. I say that his statements are creating trouble because they are sure to rouse feelings in our areas and give rise to strong resentment. On account of this Emergency, we have suspended our agitation and we are keeping quiet but such statements of the Hon'ble Chief Minister are spoiling the whole situation. I will not say much about it, at this moment.

Sri S. R. KANTHI.—What about the Home Minister's statement in the Centre? He has said the same thing.

Sri B. R. SUNTANKAR.—That is quite a different matter.

About linguistic minorities, we have always been stating that linguistic minorities have been neglected. There has not been much improvement in this matter. About the attitude of this Government, here is a report of the Educational Survey in Mysore State, 1958. This survey has dealt in one paragraph about the language problem. It admits that there are some linguistic minority populations who are eager to have schools of their own. Admitting that, the survey further says: "In the proposals for new schools, the language aspect has not been taken into consideration at all and no special or additional proposals of schools have been made for languages other then Kannada." This means that this survey report has been only meant for Kannada language and not for the languages of other minorities. It shows clearly the attitude of the Government.

I will quote any number of instances to show how Marathi education is being neglected in the border areas. Last year my Hon'ble friend Sri Samaji raised on the floor of the House the question of Marathi school at Balekundri Budruk, 8 miles from Belgaum. That school was recognised in 1961-62. The grant was also paid to that school in 1961-62. But thereafter that school is not being paid any grant. Some anti-Marathi Kannadigas of that village are making complaints to the Educational authorities and on the basis of those the Educational officer has been withholding the grant to this school.

Sir, a non-Marathi knowing Kannada Educational Inspector has been posted at Belgaum. There are hundreds of Marathi primary schools in Belgaum district and nearly half of the High Schools are Marathi High Schools. In spite of these circumstances, Government is appointing non-Marathi knowing Educational Inspectors. I have absolutely nothing to say about the Inspector personally. But it creates very awkward situations. When he visits Marathi Schools, it becomes embarrassing both for him and the teachers and the boys. Very recently he was invited for a function in a Marathi School and he faced a very awkward situation. He began to speak in Kannada and nobody understood him. Government should take care to see that Marathi knowing Educational Officers are posted to Belgaum district.

The Sardar's High School at Belgaum has a standing for more than 110 years. It was once a renowned institution. I am proud that I was a student of that high school. But Marathi Education in this school has been deteriorating. Whenever a Marathi teacher from that school is transferred, he is not replaced by a Marathi teacher. There are 7 Marathi divisions and according to the rules, there should be 10½ Marathi teachers in that High School.

But there are only six Marathi teachers for these seven Divisions and the Kannada teachers are asked to teach the Marathi Classes. Sir, in the Secondary Teachers' Training College at Belgaum, the subject 'Marathi' is retained only for a show. There is only one Professor for Marathi and he is not qualified to teach Marathi. He is qualified for other subjects, but only because he knows Marathi, he is kept there for the subject of Marathi. Marathi practical lessons in this College are observed by Kannada Masters of Methods who do not know Marathi. Similarly, practical examinations of the Marathi candidates are taken by Kannada examiners, who do not know Marathi. It is happening every year in that College. Kannada examiners not knowing Marathi are taking the practical examinations and thereby these candidates appearing for the examination have to suffer seriously. As a result of all this the number of students taking Marathi as special subject has dwindled. For specialisation in Marathi language in the year 1956–57 there were twenty students. This year that number has dwindled to only one and from next year there will be no student taking Marathi as special subject because that subject has been neglected and the trainees have to suffer.

2-30 P.M.

About the question papers that are printed at the examinations, Sir; I have raised this point more than once on the floor of the House. The Marathi question papers printed are not only incorrect, but they contain mutilated Marathi. The Hon'ble Minister for Education knows Marathi well, I will pass an some extracts of these papers and he will come to know of it. At times, it is not possible to make the head or tail from that question. To such an extent the Marathi language of the question papers is mutilated. Our Marathi schools have not got adequate number of teachers. Last year, a number of Marathi teachers were intimated that they would be deputed for training. Those poor teachers waited, but none of them were sent for training on deputation. The Marathi Training College at Vadagav in Belgaum District was intimated by the Department that 35 trainees will be deputed for training during 1962-63 in that College. That College kept the staff ready, but not a single trainee was deputed throughout the year to that College and that College

(SRI B. R. SUNTANKAR)

had to maintain the additional staff. That is how we are treated and how we are neglected. There is no provision for Marathi instruction in Technical courses and classes. A number of technical courses and classes are being conducted for others in the State. There is a Small scale Industries Service Institute at Belgaum which desires to conduct technical classes, but for want of Marathi Instructor that Institute could not conduct any classes. So, for these technical courses and classes, our Marathi candidates have to suffer for want of provision of Marathi Instructors in the various courses.

Some amounts are being allotted in respect of popular literature. For popular literature in linguistic minorities there is absolutey no provision. I am not entitled to speak about other minorities, but for Marathi I can speak. There is no provision at all for Marathi.

Sir, the Library books that are recommended for the School Libraries are exclusively books in Kannada, not a single Marathi book is recommended for the school libraries. There are number of such complaints and I can go on adding any number. I request the Hon'ble Minister for Education, who knows the feelings of Marathi people there, to pay more attention to the grievances of the Marathi section, to grievance of the Marathi area and to redress them. The people are smarting under the feeling that they are utterly neglected.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲ ಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ ನಾನೊಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಟ್ರೆಜರಿ ಬೆಂಚಿನಲ್ಲಿ ಯಾರೋ ಹೊಸಬರು ಒಬ್ಬರು ಕುಳಿತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಯಾವಾಗ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೆಂಬ ವಿಚಾರ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯಲಿಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

Mr. SPEAKER.— He has not become a Minister, don't worry.

Sri B. R. SUNTANKAR.—I have said enough about the neglect of our language. Now, I would say one word about North Kanara. In North Kanara, there are 40 Primary Schools and the schools are called "forty rupees master schools". The teachers in these 40 schools are getting a fixed pay of Rs. 40/- No pay scales are applied to them. The schools are called forty rupees schools and the masters are called forty rupees masters.

Sri S. R. KANTHI.—What about your Samithi Schools?

Sri B. R. SUNTANKAR.—They are given pay scales. For years together these poor teachers are getting only Rs. 40/- and not a pie more. Government should see that the pay scales are applied to them.

Sir, in the former Bombay State, the M.Ed. teachers were getting special facility. M.Ed. teacher was given two increments just after passing his M.Ed. examination. Here, that facility is not given to them. Even if he passes M.Ed. examination he is not given any increment not even any higher pay. Government should think over this, and in order to give encouragement to higher education and to higher qulifications, Government should follow the example of former Bombay State and the M.Ed. people should be given the same facility as they were given in the former Bombay State.

With these words, Sir, I conclude.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಈ ದಿವಸ ಈ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲೂ ಸಹ ಈ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಾಬಿಗೆ 18 ಕೋಟಿ ರೂ.ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ದಿನದಿನಕ್ಕೂ ವರ್ಷ ವರ್ಷಕ್ಕೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನರ ತರಪೇತಿಗೆ ಪ್ರಾವಿಜನ್ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ನಮಗೀ ದಿವಸ 5 ಸಾವಿರ ಜನಬೇಕಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈಗ ನಿವೃತ್ತಿಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನೇ ಅರ್ಧ ತಲಬಿನ ಮೇಲೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇದರಿಂದ ವಿದ್ಯಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಇದು ಎಕನಾಮಿಕಲ್ ಆಗಿಯೂ ಫ್ರೈನರ್ ಷಿಯರಿಗಿಂತಲೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಹಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ವೀಸ್ ಇನ್‌ಕ್ರೀಸ್ ಮಾಡದ ಹೊರತು ಸಾಕಷ್ಟು ನುರಿತ ಉಪಾಧ್ಯಯರು ಒದಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸಾಲದು. ಅದಿಲ್ಲ ಇದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಲಸು ಮೇಲೋಗರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮೂರು ಗಂಟೆ ಕಾಲವಾದರೂ ಒಂದು system ಆಗಿ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಅದೇ ರೀತಿ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಲೆವಲ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಾಡಬಹುದು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಬಹಳ ಬರುತ್ತಾರೆ ಇವರಲ್ಲೂ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಿದರೆ ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಒಂದು standard ಗೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಪ್ರೈಮರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಏಕ ರೂಪವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. Primary Education Bill ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಡ್ರಾಫ್ಟ್ ಆಗಿದೆಯೇ ! ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರಿಸುವಾಗ ತಿಳಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಬೋರ್ಡ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ. ಅವು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಬಾಡಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸಬಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಳೆಯ ಬಾಡಿ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವಶೀಲಬಾಜಿ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳಾ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲಿದೆ appointments ನಲ್ಲಿ, transfers ನಲ್ಲಿ, ಅವರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಯ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿಯ ಹಾಗೆಯೇ ಮಾಡಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದ ಆಡಳಿತಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ವಿಷಯ. ಹಿಂದೆ ಹೇಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರೊಂದಿಗೆ freeship ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿತ್ತು. ಈವಾಗ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಮತ್ತು ಅರ್ಧ ಫ್ರೀಷಿಪ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗಾಗಲೀ, ಬುದ್ಧಿವಂತರಿಗಾಗಲೀ ಯಾವ ತರಹ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಜೊತೆಗೆ ಫ್ರೀಷಿಪ್ ಸೇರಿಕೊಂಡು ಬರುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ. Half freeship ಕೊಡುವುದರ ಬದಲು Full freeship ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಈಸಲ III Year ಮತ್ತು IV Year ಎಂದರೆ 7th and 8th ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡಿಗೆ ಒಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಏಳನೆ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ನವರಿಗೇನೋ ಅನುಕೂಲವಾಯಿತು. ಎಂಟನೆ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ನವರಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆದೇಶದ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಶಿಕ್ಷಣ (post-graduate course) ಸಂಜೆ ನಡೆಸುವುದು ಬರುವ ಶಿಕ್ಷಣ ವರ್ಷದಿಂದ ಜಾರಿಗೆ ತರುವುದು ತುಂಬ ಅನುಕೂಲ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಮೂರು ವರ್ಷ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಿ. ಇ. ಡಿಗ್ರಿ ದೊರೆಯಲು ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ಬದಲು ಇರುವ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಸೀಟುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಸಲಹೆ.

ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಾಂಟ್ ಸಾಲದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಕುಲಪತಿಗಳೂ, ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಅವರು

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ಹೋಗಬೇಕಾದ ಪ್ರಮೇಯವೇನು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಪ್ರಶ್ನೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನವನ್ನು ವರ್ಷದ ಅವಧಿಗಿಂತ ಮುಂಚೆ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತವೆಂದು ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೂ ಪದವೀಧರ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ವಿಷಯ. ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಇದು ಚರ್ವಿತ ಚರ್ವಣವಾಗಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಮಿಡಲ್ ಸ್ಕೂಲನಲ್ಲಿ S.S.L.C. ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸೇರಿ. ಪದವೀಧರರಾಗಿ 10-15 ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಪದವೀಧರರಿಗೆ ಕೊಡುವಂಥ pay scale ಆಗಲಿ, ಪ್ರಮೋಷನ್ ಆಗಲೀ ಸಿಕ್ಕುತ್ತ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆರು ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ನಾನೂ ಕೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ: cadre and rules ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅದಾದ ಕೂಡಲೇ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಲು ಇನ್ನೇಷ್ಟು ವರ್ಷ ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ? ಈ ಉಪಧ್ಯಾಯರು ರಿಟೈರ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯಾದರೂ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ದಿನ ದಿನಕ್ಕೆ ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಜಾಯಿಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳ ಸಂಖೆಯೂ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಹೆಣ್ಣು ಮಗಳನ್ನು ಏಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಬಾರದು? ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಉಪಾಧ್ಯಾಯಿನಿಯರ ತಾಪತ್ರಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿಯರನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ ಇದನ್ನು ನಾನು ಪ್ರತಿಸಲವೂ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಗಂಡ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿದ್ದರೆ ಹೆಂಡತಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿರುತ್ತಾಳೆ. ಅವರು ಹೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಇಬ್ಬರನ್ನು ಹಾಕುವುದಿಲ್ಲ. ಹೆಣ್ಣುಮಗಳು ನಮ್ಮಂಥವರ ಹತ್ತಿರ ಬಂದು ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದಾಗ ನಾವು ಹೋಗಿ ಏನಾದರೂ ಹೇಳಿದರೆ ಎಂ. ಎಲ್. ಎ.ಗಳನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡುಬಂದು influence ಮಾಡಿಸುತ್ತೇಯಾ, ನಿನ್ನನ್ನು ಏಕೆ ಸಸ್ಪೆಂಡ್ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಎರಡು ಮೂರು ನನಗ ಗೊತ್ತಿವೆ. ಇದನ್ನು ಅನೇಕ ವೇಳೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ದಂಪತಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇರುವಂತೆ ವರ್ಗಮಾಡಿ ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಂ. ದೇವ್—ಪಾರ್ಟಿಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ. ಇಂಥ ಕಾರ್ಯಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಬಿಡುತ್ತೀರಿ?

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್—ಇದು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ವಿಚಾರ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆ ಪುಣ್ಯ ಬರಬೇಕಾದ್ದು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ.

M. A. (Sociology) ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಕೆಲಸವಿಲ್ಲದೆ ಅಲೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ವೇಕೆನ್ಸಿಗಳೇನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಅದೂ ಒಂದು ಪುಣ್ಯ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಿ.

ತಾತ್ಕಾಲಿಕ ಲೆಕ್ಚರರುಗಳೆಂದು ಮಾಡಿರುವ ನೇಮಕಗಳನ್ನು ಖಾಯಂಗೊಳಿಸಿ. ಅವರಲ್ಲಿರುವ ಅತೃಪ್ತಿಹೋಗಲಿ. ಅವರನ್ನು ಖಾಯಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಪ್ಪಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿದುಬಂದಿದೆ. ಆ ಆರ್ಡರ್ ಜಾಗ್ರತೆಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇಂದಿನ ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲಾ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿಗೆ ತ್ರಿವಿಧ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುವುದು ಅಭಿನಂದನೀಯ. ಅದೇ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಾಲೇಜ್ ಅಧ್ಯಾಪಕರಿಗೂ ಕೊಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಾಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಫ್ರೀಯಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಂಚಲುನಿರ್ಧರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಕೂಡ ಅಭಿನಂದನೀಯವಾದುದು. ಅದು ಬಡಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೊರಕುವಂತಾಗಲಿ.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಬದಲಾವಣೆ ವರ್ಷ ವರ್ಷವೂ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ, ಕೊನೆಯಪಕ್ಷ ಐದು ವರ್ಷವಾದರೂ ಅವು ಇರಲಿ. ಪ್ರಾಥಮಿಕಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒಂದರಿಂದ ಏಳನೆಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ವರೆಗೆ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು Educational Research Bureau ಮುಖಾಂತರ ತಜ್ಞರಾದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಬರಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಂದ ಬರೆಸಿ. ಅದನ್ನು ನೀವೇ ಪ್ರಿಂಟ್‌ಮಾಡಿಸಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಲಾಭ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೇಗೂ ಉಚಿತವಾಗಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಹಂಚಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ—ಅದಕ್ಕೂ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ಖಾಸಗಿ ಲೇಖಕರಿಗೆ ಬಿಡಬಹುದು.

ಹಿಂದೀ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮಾನ್ಯಸ್ನೇಹಿತಯರಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಜಿ.ಸಿ. ಭಾಗೀರಥಮ್ಮನವರು ಬಡ್ಜೆಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂದೆ ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕದೆ ಇದ್ದಾಗ ಕೇವಲ 10 ರಿಂದ 25 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಬಂದು ಸೇರಿ ಕೆಲಸಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ S.S.L.C. ಆಗಬೇಕು, ವಿಶಾರದ ಆಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಅಂಥವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕೆಲವುಕಡೆ ನಿಮಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಶಿಕ್ಷಕರು ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಎರಡು ಸ್ಕೂಲುಗಳಿರುವ ಕಡೆ ಒಬ್ಬರನ್ನೇ ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಹಿಂದಿನಿಂದ ದುಡಿದುಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಖಾಲಿಯಿರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಮಹಾರಾಣಿ ಕಾಲೇಜ್ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿದೆ. ಸಂಜೆಹೊತ್ತು ವಾಕಿಂಗ್ ಹೋಗಿ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಬರಬಹುದು. ಸಂಗೀತದ ಕ್ಲಾಸ್ ನಡೆಯುವುದು ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಕೊಠಡಿಯಲ್ಲಿ. ಸಂಗೀತದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಮೆ ನನ್ನ ಹಾಗೆಯೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಹುಡುಗರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಲ್ಲ ಸೇರಿಕೊಂಡರೆ ಉಸಿರಾಡುವುದಕ್ಕೇ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಸಂಗೀತದ ಅಭ್ಯಾಸ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬಹುದು. ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ economics ಮತ್ತು ಸಂಗೀತ ಬಿ.ಎ. ಡಿಗ್ರಿ ತರಗತಿಗಳಿಗೆ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಡಿಗ್ರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಮುಂದೆ ಎಂ.ಎ.,ಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದರೆ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳಿಗೂ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಕಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಎರಡು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಈ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಎಂ.ಎ., ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಈ ವರ್ಷದಿಂದಲೇ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿಕೊಟ್ಟರೆ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಿಲ್ಲದೆ ಕೋರ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಬಹುದು. ಲೈಬ್ರರಿ ಬಹಳ ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟಾಗಿದೆ, ನುರಿತವಿದ್ವಾಂಸರಿದ್ದಾರೆ ಕಟ್ಟಡವೂ ಇದೆ. ಇದು ಈ ವರ್ಷವೇ ಆಗಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಒತ್ತಾಯಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ಪೋರ್ಟ್ಸ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಕೂಡ ನಾನು ಅನೇಕವೇಳೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಹಾಕುವಾಗ ಆಟಗಾರರ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನವಿರುವವರನ್ನೂ, ಆಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಅಭಿರುಚಿ ಇರುವವರನ್ನೂ ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೂ ಎಲ್ಲ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದಲೂ ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೇಮಕಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು ಇದರಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಸದಸ್ಯರನ್ನಾಗಿ ಹಾಕಿ ಈ ರೀತಿಯಿಂದ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 300 ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಗೀತವನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೇಳುತ್ತ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಿಂದಲಾದರೂ ಕೂಡ ಸಂಗೀತವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಚಿವರು ಎರಡು ಮಹಿಳಾ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ತೆರೆಯುವುದಾಗಿ ಹೇಳಿದರು. ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ ಮೆಡಿಕಲ್ ಸ್ಕೂಲು ಹೋಯಿತು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜೂ ಬರಲಿಲ್ಲ ಸ್ವಲ್ಪ ದಿನಗಳ ಕೆಳಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ Chemical, Mining, Metallurgy ಈ ಮೂರು Courses ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿದೆವು ಯಾವತ್ತಿಗೂ ಸರ್ಕಾರ commit ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ಪರಿಶೀಲನೆಮಾಡುವುದಾಗಿ ಭರವಸೆಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮುಂದಿನ ವರ್ಷದಲ್ಲಾದರೂ ಇದನ್ನು ಕೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ.

ಸಂಗೀತ, ನಾಟಕ ಅಕಾಡೆಮಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಕಾಡೆಮಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಹೊರಗಿನವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು, ಮತ್ತು ಇತರ ಕಡೆ ಕೆಲವು ಚಿಕ್ಕ ಚಿಕ್ಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಸಂಘಗಳೂ, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಸವನಗುಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ಕಲಾಮಂದಿರ, ಮಿತ್ರಸಂಘ ಇವುಗಳು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ಇವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳೂ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೂ ನೋಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ತಾವು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ನಮಗೇನೂ ಕಾಂಪಿಟಿಷನ್ ಇಲ್ಲ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಮಾಡಿ, ಶಿವಮೊಗ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಲೆನಾಡು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಇಂತಹ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದರಿಂದ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಹೆಚ್ಚುತ್ತೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರವೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆ.

ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ರೆಸಿಡನ್ಷಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆಮಾಡಲು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. 300 ಜನ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆಯಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನೂರು ಜನ ಹುಡಗರಿರುವಕಡೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಲುಬೇಡಿದಲ್ಲಿ ಮಲೆನಾಡು ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ Forest Revenue ಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲು ರೆವನ್ಯೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಿ. ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಬೇಕೆಂದು ಕಂಪಲ್ಸರೀ ಎಜುಕೇಷನ್ನು ಎಂದು ಮಾಡಿದರು-ಅವರಿಗೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಿಲ್ಲ. ಮಲೆನಾಡಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಒಂದು ಮಲೆನಾಡು ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಆಗಲೇಬೇಕು.

ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ (ತೀರ್ಥಹಳ್ಳಿ).—ಸ್ವಾಮಿ,

ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ನನ್ನ ಈ ಖೋತಾ ನಿರ್ಣಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದೇಅಲ್ಲದೆ, ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ಣಯಗಳೇನಿವೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ನಾನು ಅವರನ್ನು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯೆ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ಮುಖ್ಯವೋ ಅಥವಾ ಅನ್ನ ಮುಖ್ಯವೋ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಂದಾಗ ಅನ್ನಕ್ಕಿಂತ ವಿದ್ಯೆಯೇ ಮುಖ್ಯವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ವಿದ್ಯೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತ ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಅನ್ನ ದುಡಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ ಬರುತ್ತದೆ. ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿ ಈ ವಿದ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲವಾದರೂ ಈ ವಿದ್ಯೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದೆ ಇರುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಾದದ ಸಂಗತಿ. 1947ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಆರು ವರ್ಷವಾಗಿದ್ದಂತಹ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಕ್ಕಳು ಈಗ ಸುಮಾರು 22 ವರ್ಷದ ವಯಸ್ಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಳ್ಳಿಯ ಮಾತಿನಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮದುವೆ ವಯಸ್ಸಿನವರಾಗಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಬಂದನಂತರವೂ ಅವರನ್ನು ಹೆಬ್ಬೆಟ್ಟಿನ ರುಜು ಮಾಡುವಂತಹವರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋಟಿಗಟ್ಟಲೆ ಕೊಡುವಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಬಹುಶಃ ಸಾಕ್ಷರತೆಗಾಗಿ ವೆಚ್ಚಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈ ಗೊಂದಲ, ಈ ಒಂದು ಕಷ್ಟದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಒದಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗಾದರೂ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಂದು ರಾಜ್ಯಾಂಗವನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿರತಕ್ಕವರು, ಈ ದೇಶದ ಎಲ್ಲ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಉಚಿತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಆದೇಶಕೊಟ್ಟರು. ಈ ಒಂದು ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು, ನಿರ್ದೇಶನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯಗತಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಅವರ ವರದಿಯನ್ನೇ ನೋಡಿ. ನೀವು ಕಡ್ಡಾಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಾನೂನನ್ನು ಜಾರಿಗೆಕೊಟ್ಟು ಎಷ್ಟು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಎಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಕಡ್ಡಾಯದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡಲು ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ತೊಂದರೆಯಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ನಮಗೆಲ್ಲ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹೇಳಿಕೆಯಿಂದಲೇ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ. ನಿನ್ನೆ ನಾನು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಗ್ಗೆ ಪದೇ ಪದೇ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಅದನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನೀಡಿದಕಾರಣಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಕೊಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥ ಬರುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೇರವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಕೇಳಿದರೂ ನೇರವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವುದೇ ಸರಕಾರ ಇವೊತ್ತು ಆರುವರ್ಷದ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ, ಅದು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ

ಲೋಪಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟುಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೇ ಹಾನಿಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಸ್ವಾಮಿ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮತ್ತು ಇದರ ಜವಾಬುದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರತಕ್ಕದ್ದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 19 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮನವರು ಇದು ಅಭಿನಂದನೀಯ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರೇ ಎಷ್ಟು ಜನ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದರೆ ಅದು ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಇಪ್ಪತ್ತು ಕೋಟಿ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ 25–30 ಲಕ್ಷ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಯಾವ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿದೆ, ಅದನ್ನು ನೀವು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಎಂದು ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ? ನಲವತ್ತು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಂದು ಭಾರತದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 35 ಹುಡುಗರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲು ಒಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಂಖೆ ಎಷ್ಟಿದೆ? ಈ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಹೇಗಿವೆ? ಶಾಲೆಗಳು ಹೇಗಿವೆ? ಅವು ಹೇಗೆ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ, ಬಹಳ ಕನಿಷ್ಟ ದರ್ಜೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಇವೊತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ನಿಜ, ನಮಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆ. ನಿಜ, ನ್ಯಾಯವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬ ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನತೆ ತಲೆಯೆತ್ತಿದರೆ ಅದು ದೊಡ್ಡ ಹಾನಿಕರವಾದ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆ, ಆದುದರಿಂದ ಇವೊತ್ತು ಪ್ರೈಮರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸರಕಾರ ಪೂರೈಸಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು ಇರತಕ್ಕ ಆರು ವರ್ಷ ತುಂಬಿದ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಶಾಲೆಗೆ ತಂದು ಸೇರಿಸಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರನ್ನಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಮರದ ಕೆಳಗೆ ನೆರಳಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿಯವರೂ ಹಿಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿದೆ. ಬಿಜಾಪುರದ ಬಯಲು ಸೀಮೆ, ಅಲ್ಲಿ ಮರಗಳಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಮಲೆನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರಗಳಿವೆ ಎಂದು ಮರಗಳ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತರೆ ಮಳೆ ನಿಂತರೂ ಮರದ ಮೇಲಿರುವ ಮಳೆಹನಿಯಿಂದ ಅದರ ಕೆಳಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಶಾಲೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದು, ಹೇಳುವಷ್ಟು ಸುಲಭವಾದ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಅದನ್ನೂ ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆಯ ಅಲಂಕಾರದ ರೀತಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದೆ ವಿನಾ ಕಾರ್ಯತಃ ಏನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ನಮಗೆ ಎಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಗೂ ಕಡಿಮೆ ಜನರಿದ್ದಾರೆ, ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ನೂರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರೇ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೆಂದು ಹಾಕಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿ ಏಕೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ನಿನ್ನೆ ದಿನ ನಾನು ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಶ್ನೆಹಾಕಿ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇನ್ನಾದರೂ ಸಹ ಸರಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು, ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಅವಶ್ಯಕತೆಗನುಸಾರ ಅಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಗಳಿಗೋ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೋ ಬಿಟ್ಟು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಎಂದು ಅವರ ಮೂಲಕ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೂ cheap design ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಭದ್ರವಾದ, ವಿಶಾಲವಾದ, ಗಾಳಿ, ಬೆಳಕು ಬರತಕ್ಕಂತಹ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಕಟ್ಟುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಅದನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಬೇಕು.

Mr. SPEAKER—The House will now rise and meet after half an hour.

The House adjourned for recess at Three of the Clock and re-assembled at Thirty-Five Minutes past Three of the Clock.

[Mr. Chairman (Sri M. Sreenivasa Nayak) in the Chair.]

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಸರಕಾರದವರು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕ 19 ಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಭಾಗ ಹಣವನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರ ಒಂದು ರೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಸಮನ್ವಯ ಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏಳು-ಎಂಟನೆ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಒಟ್ಟಿಗೆ ಮುಂದಿನ ತರಗತಿಗೆ ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ವರ್ಷ ಬಂದಿದೆ. ಕೆಲವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ವರ್ಷ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಂತಾಗಿ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಈ ಎ. ಜಿ. ಆರ್. ಕಮಿಟಿ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ತಾವೇ ನೇರವಾಗಿ ನಡೆಸಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ವಹಿಸಿಕೊಡಬೇಕೇ ಎಂಬ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡು ಪೌರಸಭೆ ಹಾಗೂ ನಗರ ಸಭೆಗಳು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರೀ ವಹಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಸರಕಾರದವರು ಇದರ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವರು ಇದಕ್ಕೆ ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರ್ಟಿ ಪಕ್ಷಗಳು ಇರುವದರಿಂದ ಒಂದು ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲದೆ ಶಾಲೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆಯೋ ಏನೋ ಅವುಗಳಿಗೆ ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಭಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು. ಆದರೆ ಅವರವರ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸಾಕುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೇಗೆ ಅವರುಗಳನ್ನು ಹೆತ್ತ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳದು ಆಗಿರುತ್ತದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಆಯಾ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿ, ಆಯಾ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಅವರ ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳದು ಮತ್ತು ಆಯಾ ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳದು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಹುಲಕಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಶಾಲೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬರುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಚಿಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಗ್ರಾಮಪಂಚಾಯಿತಿ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ರೀತಿ ತೀರ್ಮಾನಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರ ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ತನ್ನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ, ಹೊಣೆಯನ್ನೂ ಹಾರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅವು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲು ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಅವುಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಜಾಗ್ರತೆ ರೀತಿಯಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕು ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಿನ್ನೂ ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಥೇಬರ್‌ರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಯನ್ನು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ವರದಿಯಾವಾಗ ಬರುತ್ತೊ, ಅದು ಏನಾಗುತ್ತೋ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಇದುವರೆಗೆ ಏನು ಕೆಲವು 10-15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇವೆಯೋ ಅವು ಉಪಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಮಕ್ಕಳ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಆಟ ಆಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಬಹಳ ಹಾನಿಕರ ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗಳಿವೆ. ಮೇಲಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೇರವಾಗಿ ಕೆಲವು ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೆಚ್ಚು ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ, ಹಾಗೂ ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಮೆಡಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನೂ ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಆದರ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಾವು ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅಥವ ಯಾರು ಯಾರು ಅಂಥ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಬೇಡಿ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಆರಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅದನ್ನು ಹೊಡೆಸಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಪುನಃ ಪ್ರವೇಶ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗೊಂದಲ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರ

ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿಲ್ಲವೆಂದು ವಿಷಾದದಿಂದ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ‘‘ನಾನು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ ಮಂತ್ರಿ ಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಉಳಿಯಬೇಕು’’ ಎಂಬ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು ಅನುಸರಿಸದೆ ದೂರದೃಷ್ಟಿಯುತವಾದ ಮತ್ತು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿಯಾಗುವಂತಹ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ಪರಿಪಾಲನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ (medium of instruction) ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಗು ಕೇಳಿಬರುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರೈಮರಿ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವವರು ಹುಚ್ಚರು ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾದ್ದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪ್ರತಿ ಶಾಲೆಯ ಮೂರನೇ ತರಗತಿಗೂ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಹೇಳಿಕೊಡತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾವಂತ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಎಷ್ಟು ಜನ ಸಿಗುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಏನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆಂದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಒಂದು ಅಂಥ ಅಭಿಮಾನ, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಬ್ರಿಟೀಷ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಲನವರದು, ಅವರು ಇಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೇ ಇದನ್ನು ಮುಂದೆ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಮೂರನೇ ಕ್ಲಾಸಿನಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಕಲಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾಲ್ಕು ಸೌತ್ ಇಂಡಿಯನ್ ರಾಜ್ಯಗಳ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು 1961 ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿದಾಗ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾವು ಅದನ್ನು ಅನುಕರಣಮಾಡಿಲ್ಲ, ಆಂಧ್ರದಲ್ಲಿ ಅನುಕರಣಮಾಡಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲೇಬೇಕು, ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳು ಬುದ್ಧಿವಂತರಾಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ ಅದನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕೇ ಹೊರತು, ಅಂಥ ದೊಡ್ಡ ಹೊರೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೊರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಚೀಣದಿಂದ ಈಗ ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ವರದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ 100 ಕ್ಕೆ 90-91 ಜನ ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಸ್ಥರಾಗಿದ್ದಾರೆಂದು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರ ಚಿತ್ರ ಲಿಪಿ. 300 ರಿಂದ ಹಿಡಿದು 3,000 ವರೆಗೂ ಅಕ್ಷರಗಳು ಹೋಗಬಹುದು. ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ದೇಶಭಾಷೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ಅಕ್ಷರತೆ ಬಂದಿರುತ್ತದೆ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಬಲ ಬಂದಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಅಕ್ಷರತೆ ಶೇಕಡ 20-25-30 ಮುಟ್ಟುವುದರೊಳಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ವಯಸ್ಕರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ, ಅವು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳಿಂದ ಏನೂ ಕೆಲಸವಾಗಿಲ್ಲ, ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೂ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿಸತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದಾಗುತ್ತದೆ.

[Mr. Speaker in the Chair.]

ಆದರೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೆಹೋದಾಗ ಅಕ್ಷರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ, ಎಲ್ಲಾ ಜನರಿಗೂ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಮಕ್ಕಳು, ತೆಲುಗು ಮಕ್ಕಳು, ತಮಿಳು ಮಕ್ಕಳು, ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಭಾಷೆ ಉಪಯೋಗಿಸತಕ್ಕಂಥವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಇರುತ್ತಾರೆಯೋ, ಅಲ್ಲಿಯೂ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಆ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ವಿರುದ್ಧ ಹೋದಂತಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಯು ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಇದೆ. ಪಿ. ಯು. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ. ಆ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಏಕೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರ ಹಿಂದುಗಡೆ ಒಂದು ಕಾರಸ್ತಾನವಿರಬಹುದು. ಎಲ್ಲಾ ಜನರೂ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಬರದಿರಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಂದು 100 ಕ್ಕೆ 80 ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದುಹಾಕಬೇಕೇ? 100 ಕ್ಕೆ18 ಜನ ಈ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸ್ ಆಗುವುದು ಅಂದರೆ ಅದ ಇಡೀ ವಿದ್ಯೆಯ ಮೇಲೆ ಲಾಂಛನವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮಿಡಿಯಂ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಬಾರದೆಂಬ ದುರುದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೀರ. ಆದರೆ ಇದರ ಹಿಂದೆ ಬಲವತ್ತರವಾದ ಕಾರಣವಿದೆ. ಯಾರೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂಬ

(ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ)

ಉದ್ದೇಶ ಇದರ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇರಬಹುದು ಎಂದು ಅನುಮಾನಪಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗದಹಾಗೆ ಅಲ್ಲಿಯೇ ತಡೆಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವಿರಬೇಕು. ಈಗ ಹೆಚ್ಚುಕಾಲವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ನನ್ನ ಗೊತ್ತುವಳಿಗಳನ್ನು ಒತ್ತಾಯಪಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗಲಿ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮೊದಲೇ ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ, ಅದನ್ನೇ ಪುನಃ ಪ್ರಾರ್ಥನೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿ ಹಂಚಿದ್ದಾರೆ, ಅದು ಅಭಿನಂದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ ವಿಷಯ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಂಟ್ರೊವರ್ಸಿ ಏನೋ ಬಂದಿದೆ. ಚರಕ ಅನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅದು ಚಕ್ರ ಎಂದು ಇರಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಚರಕ ಅಂದರೆ ಏನು ಎಂದು ಬರೆದವರು ವಿವರಣೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು ಇದರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಬಾವುಟಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿದಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರಧ್ವಜಕ್ಕೆ ಅಪಚಾರ ಆಗುತ್ತದೆಂದು ಈ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೊನೇ ಖೊತಾನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಈ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು —ಏ. ಜಿ. ಆರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಒಂದು ತಿರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ—ಯು. ಜಿ. ಸಿ ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ವಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಚರ್ಚೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸೇರಿಸಿದ್ದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮತ್ತು ಸೆಕೆಂಡರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಪೂರ್ತಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಹಕಾರದಿಂದ—ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ನೀವು ಅದಕ್ಕೇ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಬೋರ್ಡು ಮಾಡಿ. ಅವರಿಗೆ ಹಣದ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಕು ನೇರವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರೇ ಅದನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಟಾನಮಸ್ ಇದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಗೋಪಾಲಗೌಡ.—ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಅಟಾನಮಸ್ ಇದೆ, ನಿಜ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ. ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟು ಅವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಪಾಪವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕಾಲೇಜು ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊತ್ತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೇ ವಹಿಸಬಹುದು. ಖಾಸಗೀ ಜನರು ಬಂದರೆ ಅವರಿಗೂ ಕೊಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನಡೆಸುವಾಗ pay scale ಆಗಲೀ, ಕರೀಕ್ಯೂಲಂ ಆಗಲೀ ಹೇಳಿಕೊಡತಕ್ಕ ಪಾಠ ಆಗಲೀ ಒಂದು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಒಂದು ಕ್ರಮದಲ್ಲ, ಒಂದು ಕಾನೂನು ನಿಯಮದ ಪ್ರಕಾರ ನಡೆಯಬೇಕು. ಇವತ್ತು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಹಾಗೆ ಸಂಬಳ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೋ, ಅಷ್ಟು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ, ಅಷ್ಟಕ್ಕೆ ರುಜು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇಂಥಾದ್ದೆಲ್ಲಾ ಖಾಸಗಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇಂಥಾ ಅಕ್ರಮ ತಪ್ಪಿಸಿ ಮೇಲಿನ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಮಟ್ಟದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ನಡೆಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† **ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ (ಅಫ್ಜಲ್‌ಪುರ).**—ಈಗ ಮಾತನಾಡಿದಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಮೂರನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮದರಾಸು, ಆಂಧ್ರ, ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಈ ನಾಲ್ಕು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳವರೂ ಕೂಡಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು 3 ನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡದ್ದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಮಹಾತ್ಮ್ಯ, ಇಂಗ್ಲೀಷ್ ಭಾಷೆ ಏನಿದೆ ಇದು ಜಗತ್ತಿನ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಹತ್ವದ ಭಾಷೆ ಅದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದುವೇಳೆ ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯದಿದ್ದರೆ ಈಗಿನ ಟೆಕ್ನಿಕಲ್ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಏನಿದೆ ಇದರ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಪಡೆಯತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಬರಬೇಕು ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ 3 ನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಣಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಏನು ವಿಷಾದ ಅನಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಮೂರನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದಿಂದಲೂ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮೂರನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಏಕೆ ಪಾರಂಭ ಮಾಡಿದಿರಿ ಎಂದು ಮನೆ ಬಾಗಿಲು ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಗಾಳಿಯನ್ನು ಬಂದುಮಾಡಿ ಗಾಳಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಒಂದು ಪ್ರವೃತ್ತಿ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಬಿಡಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಮಾಧ್ಯಮದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯವೂ ಕನ್ನಡ

ದಲ್ಲೇ ಇರಲಿ. ಆದರೆ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳಿರುವಾಗಲೇ ಕಲಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಏನೆಂದರೆ ಯು. ಪಿ. ಎಸ್. ಸಿ ಕಾಂಪಿಟೇಷನ್ ಗೆ ಹೋದರೆ ಬರೀ ಕನ್ನಡದಲ್ಲೇ 5-6 ನೇ ವರ್ಗದವರೆಗೂ ಕಲಿತ ಹುಡುಗರು ಹೇಗೆ ಕಾಂಪೆಟ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬೀರಿ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲೇ ಕಲತು ಕಾಂಪೇಟ್ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದೀತು ? ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕ ಗಾಳಿಯನ್ನು ತಡೆಯುದಂತೆ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಆ ಒಂದು ಸಂಕುಚಿತ ಮನೊಭಾವದಿಂದ ನೋಡಬಾರದು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನವರು ಹೊರಟು ಹೋದರು. ಆದರೆ ಅವರ ಬಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಕ್ತಿ ಇದೆ. ಆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು 3 ನೇ ವರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲೀಷನ್ನು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಲ್ಲ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಬೇಕು. ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲು ಇದೆ. ಇಬ್ಬರು ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಂಬೈ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು, 7 ನೇ ಇಯತ್ತೆ ಪಾಸ್ ಮಾಡಿದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪ್ರೈಮರಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒಂದು ಘೋಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಅದು ಶುದ್ಧ ತಪ್ಪು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಬರೀ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ 7 ನೇ ಇಯತ್ತೆ ಓದಿದವರನ್ನು ಟೀಚರ್ಸ್ ಆಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಾಭ ಮಾಡುತ್ತಿರೇವಿನಾ ಓದತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವತರಹದ ಲಾಭವೂ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ನೀತಿಯನ್ನು ರಿವೈಸ್‌ಮಾಡಿ ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಪಾಸ್ ಆದ ಹೆಣ್ಣು ಮತ್ತು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ನೌಕರಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆಗೆದು ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿ. ಇಂಥಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯಾಭಾಸ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದರೆ ಮೊನ್ನೆ ಮೊನ್ನೆ ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಓದಿದೆ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದ ರಾಜ್ಯ ಇದು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಶಾಲೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಇರದೇ ಕೋ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಅದನ್ನು ಮಂಗಳೂರಿನವರೇ ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನಾನು ಸಭೆಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ನಾನು ಅಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದು ನೀವು ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಇಷ್ಟು ಮುಂದಿದ್ದೀರಿ, ನೀವೇ ಮುಂದೆ ಬಂದು ನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿರಿ, ಎಂದು ಹೇಳಿದೆನೇ ಹೊರತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯವರು ಪಾಠಹಾಕಿಕೊಡಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಪಾಠ ಹಾಕತಕ್ಕ ಕರ್ತವ್ಯ ಅವರದಲ್ಲ ಪಾಠ ಎಂದರೆ ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೂಡಿ ಓದಬೇಕೆಂಬ ಪ್ಯಾಟ್ರನ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು, ಸಮಾಜ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿರುವಾಗ ಶಾಲೆಗಳು ಬಹಳ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿವೆ ಎಂದು ಅರ್ಥವಾಗಬಾರದು. ಯು. ಜಿ. ಸಿ ಅವರು, ಪ್ರೈಮರಿ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು, ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಒಂದು ಕಡೆ ಕೂಡಿ ಓದಬಹುದು, ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಕೂಡಿ ಓದಕೂಡದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನೀವು ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಅದರ ಪಾಲಿಸಿ ಏನಿತ್ತು ಮತ್ತು ಬೊಂಬಾಯಿ ಪ್ರದೇಶದ ಪಾಲಿಸಿ ಏನಿತ್ತು ಹೇಳಿ ನೋಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜವಾದದ ಸಮಾಜ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಒಂದೇ ಇದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಹಾಕಿ ಎಲ್ಲರನ್ನೂ ಓದಿಸಬೇಕೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಸೆಕೆಂಡರಿ ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ರೆಡ್ಡಿ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—

> (Extract from Dr. C. R. Reddy Report—p. 100) "It is essential to have separate institutions for boys and girls specially at the high school stage and at the middle school stage." Report is dated 13th May 1949.

(ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ)

(Extract from the University Education Commission Report —1949—page 400).

" There seems to be a definite and preponderent opinion that from the 13th or 14th year of age until about 18, separate schools for boys and girls are desirable."

Sri S. GOPALA GOWDA.—" Abolition of Maharani's College at Bangalore and Mysore to encourage co-education " ಎಂದು ನನ್ನ Cut Motion ಇದೆ.

4-00 P.M.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.–ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಿಷ್ಟೆ ಈ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಕಾಲೇಜು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿದ್ದರೆ ಲ್ಯಾಬೊರೇಟರಿ ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟುಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಸಾಕಷ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕಾಲೇಜ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಕೋ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಇದ್ದರೂ ಇರಲಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಮತ್ತೊಂದು ಅವರು ಕಾಲೇಜ್ ವ್ಯಾಸಂಗಕ್ಕೆ ಬರುವಾಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಜ್ಞಾನವಿರುತ್ತೆ, ಪರವಾಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಇನ್ನೊಂದು ಆದರೆ ಈ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಅನುಭವವಿಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಅವರು ಕಾಲುಜಾರಬಹುದು ಅನ್ನೋದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಆ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸೇಫ್‌ಗಾರ್ಡ್ ಗೋಸ್ಕರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಅವರು ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಇಂಥ ವಿಚಾರದಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮುಂಚಿತವಾಗಿ ಅಕ್ಯಾಡಮಿಕ್ ತಜ್ಞರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

In the Reddy Committee report it is said as follows:

"The life of girls in girls' schools will be richer and fuller than that open to them in boys' schools".

ಆದುದರಿಂದ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಸಿಸ್ಟಂಅನ್ನು ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟಿಗೇ ಮಾಡಲ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸನಾಯಕ್ (ಮಂಗಳೂರು-1).—ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋದಿವಸಗಳಿಂದ ಈ ಮಿಕ್ಸ್ಚರ್ ಶಾಲೆಗಳುಇವೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟರತನಕ ಅಲ್ಲಿಯಾವ ಹುಡುಗಿಯಾಗಲೀ-ಹುಡುಗನಾಗಲೀ ಕೈಯೂಜಾರಿಲ್ಲ ಕಾಲು ಜಾರಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಆದರೆ ನಮ್ಮರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಾಲಕರ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಸಾವಿರಾರು ಇವೆ. ಹುಡುಗಿಯರ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಕೇವಲ 503 ಇವೆ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್‌ಗಣಮುಖಿ.—ಆದರೂ ಆ ತಜ್ಞರುಗಳೆಲ್ಲಾ ಇದು ಅಷ್ಟು ಡಿಸೈರಬಲ್ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾ ಸೌಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದೇಕಾರಣ ಈಗ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲೂ ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಿದೆ. ಅನೇಕ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ 50-100 ಹುಡುಗರಿರುವಕಡೆ 5 ಹೆಣ್ಣುಹುಡುಗರುಸಹ ಅಲ್ಲಿಸೇರುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣವೇನೆಂದು ನಾನುಹಿಂದೆ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದಾಗ ಟೂರ್ ಹೋದಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸಂಸಾರಿಗಳು ಗಂಡು ಹುಡುಗರಿರತಕ್ಕ ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಅವರ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಂತು, ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಈ ಸ್ಟೇಜಿನಲ್ಲಿ ಕೋ-ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ ಎಂತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಪ್ಯಾಟ್ರನ್ನನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಡೆವೆಲಪ್ ಆದನಂತರ ನೋಡೋಣ.

ಇನ್ನು ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು ಅದೇ ಸೌತ್ ಕೆನಾರಾದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ಟೇಟ್‌ಮೆಂತ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಟೀಚರ್-ಪ್ಯುಪಲ್ ರೇಷಿಯೋವನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೆ-40 ಇರುವುದನ್ನು ರೆಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಅದು ತಪ್ಪು, ನಾನು ಹಾಗೆಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—Anna Rao When the Hon'ble Minister says that it is not correct, the Hon'ble member must accept it.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, the point in regard South Kanara is something different. There, the ratio of students to the teacher is 1:40 on attendence. So, the complaint was, it is too much and it should be 1:40 on rolls. That was the demand made by them. I must have referred to that.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.–ಈ ದಿವಸ ಇಡೀರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಟೀಚರ್ಸ್–ಪ್ಯೂಪಿಲ್ ರೇಷೆಯೋ 1 ರಿಂದ 40 ಇದೆ. ನಮ್ಮ ಮೂರನೆಯ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ 10 ಲಕ್ಷ ಹುಡುಗರಿಗೆಷ್ಟು ಉಪಾದ್ಯಾಯರಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಮಾಡುವಾಗ ಈ 1 ರಿಂದ 4 ರೇಷಿಯೋದಮೇಲೆ 25 ಸಾವಿರ ಟೀಚರ್ಸ್ ಬೇಕೆಂದು ನಿರ್ಧರಿಸಲಾಗಿದೆ.

Sri S. R. KANTHI.—The Hon'ble Member will please beer with me. The point at issue was, whether it should be ratio on attendance or ratio on rolls.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್‌ಗಣಮುಖಿ.—ಈ 1 ರಿಂದ 40 ರೇಷೆಯೋ ನಿರ್ಧರಿಸುವಾಗ ಎಷ್ಟೋಕಡೆ ದಿವಸದಿವಸವೂ ಒಂದಲ್ಲೊಂದುಕಡೆ 5–10 ಹುಡುಗರಸಂಖ್ಯೆ ಕಡಮೆ ಇದ್ದೇಇರುತ್ತದೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರಪ್ರಕಾರ ಈಗ ಉಪಾದ್ಯಾಯರನ್ನು ಎಲ್ಲಶಾಲೆಗಳಿಗೂ ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಕಂಪಲ್‌ಸರಿ ಎಜುಕೇಷನ್‌ಬೇರೆ ಜಾರಿಗೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಹುಡುಗರ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಈ 1 ರಿಂದ 40 ರೇಷಿಯೋವನ್ನು ರೆಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈಗಿರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳೂಕೂಡ ಈ ರೇಷಿಯೋ ಆಧಾರದಮೇಲೇ ನಮಗೆ 5 ಸಾವಿರ ಟ್ರೈನ್ಡ್ ಟೀಚರ್ಸ್ ಬೇಕಾಗಿದ್ದಕಡೆ ಒಂದುಸಾವಿರ ಈಗ್ಗೆ ಸಾಕೆಂದು ಅವರೇತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಕೋ ಎಜ್ಯುಕೇಷನ್ ಸೌತ'ಕೆನಾರದಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಬ್ಲಾಂಗಳೇ ಬೇರೆ, ಇಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಾಬ್ಲಂಗಳೇ ಬೇರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಈ 1 ರಿಂದ 40 ರೇಷಿಯೋ ಇರುವುದು On roll, ಅಟೆಂಡೆನ್ಸಿನಲ್ಲಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಈ ದಿವಸ ಈ 1 ರಿಂದ 40 ರೇಷಿಯೋ ಕಡಮೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದರೆ ರಾಜ್ಯಾದ್ಯಂತವೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಎಷ್ಟೋಕಡೆ 100 ಹುಡುಗರಿರುವಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಟೀಚರಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನು ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಹಾಗೇ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವುವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಈ ದಿವಸ ವೈಸ್-ಛಾನ್ಸಲರ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವೀಗ ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ವೈಸ-ಛಾನ್ಸಲರ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಎಂಥಾವರಿರಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ದೊಡ್ಡದೊಡ್ಡ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

> "A Vice-Chancellor is the Chief Executive and Academy Officer of the University. He presides over the Syndicate and Academic Councils and therefore it is his duty to know the senior members of the staff intimately, to know all the members of the staff and students. Therefore, he must command their confidence both on academic reputation and strength of personality."

ಈ ದಿವಸ ವೈಸ್-ಛಾನ್ಸಲರ್ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ವೈಸ್-ಛಾನ್ಸಲರುಗಳ ಮೀಟಿಂಗಿನಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಇವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತಿದೆ? ಅಲ್ಲಿಯವಿಚಾರಗಳನ್ನು ರಿಪೋರ್ಟುಮಾಡಲು ಯಾವ ಮಟ್ಟದ ಜನರಿರಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕಬಗ್ಗೆ ಡಾ. ಸಿ. ಆರ್. ರೆಡ್ಡಿಯವರು ಹೀಗೆಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

> "There is complete unanimity of opinion that the type of Vice-Chancellor should be a personality who would count both

(ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ)

> inside and outside the State, who whould be welcomed at Inter-University Meetings, Vice-Chancellors' Conferences and other gatherings.''

ಇಂಥಾ ಉನ್ನತಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರನ್ನು ಹಾಕದೆ ತಮಗೆ ಯಾರೂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲಎಂದು ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯು ಒಬ್ಬ ಅಡ್ಮಿನಿಷ್ಟ್ರೇಟೀವ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಆ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಹಾಕಿದ್ದು ತಪ್ಪುಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ಆ ಸ್ಥಾನದ ಗೌರವ ಹಾಗೂ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಇಳಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇಂಥಾ ಕೆಲಸಮಾಡಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಹೀಗೆ ಆ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕೆಳಮಟ್ಟಕ್ಕಿಳಿಸಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದೇನೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಿಂದಲೂ ಕೂಡ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಾನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ನಮಗೆ ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವಿಲ್ಲ, ಹೈಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕೊಡಲು ಹಣವಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹಣವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ದೊಡ್ಡ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಚಾರವನ್ನು ತಾವು ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. Interim Report of the Committee on Establishment of New Universities, ಇದರಲ್ಲಿ ಹನ್ನೊಂದನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ''In the case of Bangalore, no formal request has been received by the U. G. C. but the Committee thought that this should be one of the most suitable places'' ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವ್ಯವಹಾರ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿಂದ request ಹೋಗಿಲ್ಲ, ಇಲ್ಲಿ ಏನೇನಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಸಾಮಗ್ರಿ ಇದೆ, ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಿದೆ, ಏನೇನು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಒಂದು ಸಿಫಾರಸನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ''It is far better to have one good University in a state than two indifferent or inferior Universities". ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಕೆಲವುಕಡೆಗೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ non-recurring ಮತ್ತು 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ recurring cost ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ 500 ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಬರಬೇಕು. ಆ ನಮೂನೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಖಾಸಗಿ ಜನರು 25 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಿರುಗಾಡಿದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೈಮರಿ ಶಾಲಾಕಟ್ಟಡಕ್ಕೂ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಸ್ಕೂಲುಗಳೂ ಬಾಡಿಗೆ ಮನೆಗಳಲ್ಲಿವೆ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ಶಾಲಾ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಎರಡು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತೀರಿ, 50 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಎಲ್ಲಿಂದ ತರುತ್ತೀರಿ ! ಪ್ರೈಮರಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವೇ ಅಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ idea ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ಹೇಗೆ ಇಂಗ್ಲೀಷಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ''If the first button of a man's coat is wrongly buttoned, then the whole coat gets crooked.'' ಒಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವೇ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲವೆಂದು ಟೀಕೆಗಳು ಬರುತ್ತಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ನಮವರಿಗೆ ಕಷ್ಟವೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಿಂದೆ affiliating Universities ಏನಿತ್ತು ಅವು ಈಗ teaching Universities ಸಹ ಆಗಿವೆ. They not only affiliate but they teach. Teaching University ಎಂದು ಆದುದರಿಂದ Post-graduate course ಹೋದ ವರ್ಷದಿಂದ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಇಂಥ federal type of College ತಮ್ಮ Constituent College ಗಳಲ್ಲಿ Post-graduate Course ಇಡುವುದಿಲ್ಲ. Federal University ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡುವಾಗ affiliate ಆದ ಎಷ್ಟು ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ Post-graduate Course ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಬೇಕು. Research ಮತ್ತು Post-graduate Courses ಹೆಚ್ಚಾಗಬೇಕು, ಅದು ಮತ್ತು Concentration ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಅವರ ಉದ್ದೇಶವಿದೆ. ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ Post-graduate Course ಮತ್ತು researchಗೆ 35 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ಹಣ ಸಾಲದು ಎಂದು ಶಂಖ ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಹೀಗಿರುವಾಗ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತೆಗೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಎಷ್ಟು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದು ಬರೀ interim recommendation. ಇಲ್ಲಿ Conditions ಏನಿವೆ, ಇಲ್ಲಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ನಡೆದಿದೆ, Post-graduate Courses ಏನಿವೆ, ಯಾವ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆಯೇ ಇದನ್ನೆಲ್ಲ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ಇಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಯೋಚನೆಯನ್ನು ಬಿಡಬೇಕು. ಈಗ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕರ್ಣಾಟಕ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಬಹುದು, ಇಲ್ಲವೇ ಅವರಿಗೆ ಕೆಲಸ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದ್ದರೆ ಮೈಸೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಬೇರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಬಾರದೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಒಂದು move ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎಂದರೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸವನ್ನು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ Concurrent list ನಲ್ಲಿ ತರಬೇಕು ಎಂದು ನಡೆದಿದೆ. Consultative Committee of Parliament ಏನಿದೆ ಅವರು ಇದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ಪ್ರಕಾರ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಲಿಸ್ಟ್ I ರಲ್ಲಿ, 66 ನೆಯ item ಪ್ರಕಾರ Co-ordination ಮತ್ತು determination of standards, ಇವೆರಡರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ಇಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ U.G.C. ಆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಧಿಕಾರ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನ ಸರ್ಕಾರ ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ introduce ಆಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಅರ್ಧ ರಾಜ್ಯಗಳು ಒಪ್ಪಿದರೆ ಅದನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳಿಂದ ಹೋಗುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಥಾನದ ಜನರಿಗೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲವೆನ್ನುವ ಅಪವಾದ ಬರುತ್ತದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ನಡೆಸಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಅಲಹಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಬೆನಾರೆಸ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳು ಎಷ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂದುವೇಳೆ ಇಂಥ move ಬಂದರೆ, ಕರೆಂಟ್ ಲಿಸ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯ ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಬಂದರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬಾರದೆಂದು ನಾನು ತಮಗೆ ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಹೈಸ್ಕೂಲು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದೆ ಎಂದರೆ ಹತ್ತನೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್ ವರೆಗೆ ಸಿಲಬಸ್ ಆಗಿದೆ, ಅಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಿಲಬಸ್ ಇಲ್ಲ. ಒಂಬತ್ತನೆಯ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧೋದ್ದೇಶ ವಿರತಕ್ಕ technical courses ಎಂದರೆ agriculture, commerce ಇಂಥ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬೋಧೆಮಾಡಲು 61 ಮಲ್ಟಿ-ಪರ್ಪಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು, 69 ಹೈಯರ್‌ಸೆಕೆಂಡರಿ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಲಕ್ಷಗಟ್ಟಲೆ ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಷ್ಟು ಗ್ರ್ಯಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟನಂತರ ಹತ್ತನೆಯ ಸ್ಟ್ಯಾಂಡರ್ಡ್‌ಗೇ ನಿಲ್ಲಿಸಿದರೆ ಆ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ equipment ಎಲ್ಲ ಹಾಳಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಪ್ರೀ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿ ಎಂದು ಇರುವುದು Multi-purpose High School ಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಬರಬೇಕು ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ, ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದರೊಳಗೇ ಹೈಸ್ಕೂಲು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಡುಗರು Multi-purpose course ಅಥವಾ Higher secondary course ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೆವು. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಎಷ್ಟೋ ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಿರಬೇಕು. ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು diversified courses ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ.

ಮದರಾಸಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ 10th Standard ತೆಗೆದುಕೊಂಡು 11th Standard ನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿರುವ ಎಕ್ವಿಪ್‌ಮೆಂಟುಗಳೂ ಇವೆ. ಚೆನ್ನಾಗಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಟೀಚರುಗಳೂ ಇದ್ದಾರೆ. Accommodation ಕೂಡ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈಗ 10th Standard class ವರೆಗೆ ಸಿಲಬಸ್‌ಇರುವಂತೆ ಇಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಇದರ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ಣವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಡೀ Tenth Standard ಗಾಗಿ ಇಷ್ಟು prepare ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ alter ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ತಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

Incentive grants ಎಂದು ಈಗ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಂತೆ ಯಾವ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತವೆಯೋ ಅದಕ್ಕೆ ಕೊಡಬೇಕು, ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಶಾಲೆಗಳಿಗಾಗಿ ಶೇಕಡಾ ಐದರಷ್ಟು ಗ್ರ್ಯಾಂಟನ್ನೂ ಖೋತಾ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

(ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ)

ಯಾರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದವರು, ಯಾರು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆ! ಚೆನ್ನಾಗಿರುವ ಸ್ಕೂಲಾದರೂ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ನಿನಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ರಿಸಲ್ಟು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ನೆಲ್ಲಾ reform ಆಗಿದೆ It is the true index of a High School. ಇದರಲ್ಲಿ ರಿಸಲ್ಟು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬಂದರೆ incentive grant ಕೊಡುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದ Grant-in-Aid Code ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲೇ ಇದ್ದದ್ದು.

ಶ್ರೀ ಅಣ್ಣಾರಾವ್ ಗಣಮುಖಿ.—ಅದರಲ್ಲಿರಲಿಲ್ಲ, ಒಂದು ವೇಳೆ ಇದ್ದರೂ ಅದು ನನ್ನ ನೋಟೀಸ್‌ಗೆ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. Penal clause ಎಂದು ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರೆ ರೀಸಲ್ಟಿಗೆ ಖೋತಾ ಹಾಕುವುದು ಎಂದು ಅಲ್ಲ, ಸಾಕಷ್ಟು ಕಾರಣಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ ರಿಸಲ್ಟಿನ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದು ಎಂದರ್ಥವಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಪೀನಲೈಸು ಮಾಡಿ incentive grants ಗಳನ್ನು ಶೇಕಡಾ 25 ರಷ್ಟು ಎಂದು ಮಾಡಿದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಮೊದಲು Primary Education Bill ಎನ್ನುವುದನ್ನು Draft ಮಾಡಿ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಂದು ಪಾಸು ಮಾಡಬಹುದು, ಎಂದು ಹಿಂದಿನ ಮಿನಿಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಯವಾಗಿತ್ತು. ಈ ಪಾಲಿಸಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಂತೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಆ ಬಿಲ್ಲು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಡಲಿಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ಪದ್ಧತಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ಯಾವ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡುಗಳಿಗೆ Hand over ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗೆಗೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತಹ ಈ ಬಿಲ್ಲನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರತೆಯಿಂದ Put off ಮಾಡದೆ ಈ ಸೆಷನ್ನಿನಲ್ಲಾಗದಿದ್ದರೆ ಮುಂದಿನ ಸೆಷನ್ನಿನಲ್ಲಾದರೂ ತಂದು ಪಾಸು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಈ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಟೀಕೆಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸರಿಯಾದ...............

Mr. SPEAKER.—Is the Hon'ble Member participating in the debate?

Sri B. HUTCHE GOWDA.—I was not given a chance.

Mr. SPEAKER.—I had called upon you.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ನಿನ್ನೆ ದಿನ ನಾವು ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ಹೆಸರನ್ನು ಕೂಗಲಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—There is little time left over and there are many people who would like to participate. Please try to be as brief as possible.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ನಿನ್ನೆ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರಾದ ಶ್ರೀ ಶಿವಪ್ಪನವರಿಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಬಾರದೆಂದು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—Who initiated the debate yesterday? If the Hon'ble Member does not know the facts, he should not comment.

Sri S. M. KRISHNA.—Yesterday, Sri Gopala Gouda was given the chance and he did initiate the debate.

Right to initiate debate—Chair's Ruling.

Mr. SPEAKER.—I am really sorry that this statement should have been made at all and I think Sri Sivappa raised the point on two counts—firstly why he was not given a chance though he stood up; if

it is that he stood up first, I think I should have given a chance. I may tell him that he did not catch my eye and my belief was that he did not stand up. The House will kindly remember that a large number of Members were desirous to participate in the discussion on this demand. In the very beginning, I asked how many were desirous to participate and it was suggested that it might be extended by one day so that as many as possible could participate. That matter was dealt with and then I called upon Sri Gopala Gowda, and as he was a little hesitant, I called upon Sri Sunthankar. After that Sri Sivappa got up and said that the leader of the Opposition had got the right to initiate the debate and the Chair was violating the convention. So far as convention is concerned, even now I would ask them if they have got anything to show by way of a text-book, by way of a commentary or statement, as I will be very glad to read it. In fact, during the interval, I have gone through many books–I have got some of them here. I said that I would give a ruling later, and now that the statement has been made, it looks as if the party is desirous of knowing the Chair's intention.

Sri S. M. KRISHNA (Maddur).—We know that the intention of the Speaker is not in the wrong direction, but the point we are trying to make out is "this party, which is officially recognised as the Opposition, is not given the preference to express the Opposition sentitments in the State. We, as every other, would equally reciprocate the sentiments in the State, but when we are leading the position, we have to set certain healthy conventions, and one of these conventions has always been, to our limited knowledge, that it is the Leader of the Opposition who initiates the discussion on Demand, and specially so on 'Education'. Education is a most controversial matter in our State and the recent debate and the expressions of certain Members about the way the Education Ministry has been functioning, has been the subject of talk in the State. What we requested you was that the Leader of the Opposition should have been given the chance to initiate the Debate. It is not about the Hon'ble Member Sri Sunthankar being given the chance.

Sri V. M. DEO (Gubbi).—The Hon'ble Speaker gave Sri. Sivappa the chance, It is not fair to blame The Chair for nothing at all. Sri. Sivappa has been given chance many a time and I am happy about it, but what revolts me to make a statement is, "that it is not in conformity with the truth."

Sri S. M. KRISHNA.—Sri Sunthankar has initiated the debate in an exemplary way, but certain healthy conventions should be set up in this House under your leadership.

Mr. SPEAKER.—I am absolutely sure that everybody is eagerly desirous and very keen on building up healthy conventions and the highest of traditions. I do not think that there is anybody who doubts it. So far as I am concerned, I subscribe to it wholeheartedly. I never

(MR. SPEAKER)

go to the extent of saying that it lies entirely in my power. But, as far as it lies in my power and ability, I shall see that no unhealthy conventions are built up at all. With regard to the approach, with regard to the ambit of the item as to what is a healthy convention, Sri Krishna was pleased to observe that it is the convention he has in mind-what is the convention, what is the authority ? He seems to say that so far as Mysore State is concerned, education is a more important subject. Does it make any difference with regard to the convention ? Convention is uniform for all States, and in an ideological condition. If the State has got any peculiar problems, that does not permit a convention to be established. If there is anything with regard to law or custom, it is uniform.

The basic principle ought not to make any difference with regard to individual instances or divergences that might prevail from State to State.

Having said this much, I would even like to say that so far as the Leader of the Opposition is concerned, I have got the highest respect. I have always respected his desires. In fact I have tried to see that the office of the Leader of the Opposition is maintained high and he has done it well. The Members of his Party have co-operated with him ; and the rest of the members who are not members of his party have also co-operated with him. But I do maintain and say that I am not satisfied that the right of the Leader of the Opposition is there to initiate every debate. In fact, Sri. Dev. was mentioning that he had been permitted. What Sri Krishna said was that Sri Gopala Gowda was given the right to initiate the debate. At that time, if there was a convention, it was not brought to my notice.

4-30 P.M.

Sri S. M. KRISHNA.—The Leader of the Opposition was not anxious to speak on the Demand and therefore he did not try to catch the eye of the Speaker.

Mr. SPEAKER.—And therefore I am led to the next point, that I am to imagine what is or what is not in the mind of the Leader of the Opposition. If the Leader of the Opposition makes a request, I have always entertained it with the highest respect. I can assure him that I will do so now and hereafter. But he must remember that after all he has no legal right. It is the discretion of the Chair and I have always endeavoured to place the Leader of the Opposition on the highest pedestal so that criticism may be free and fearless. But certainly to claim it as a right and non-observance of it hurts his feelings is something which I am not at all able to understand. I wanted to delay giving my ruling. But the matter has been precipitated by the Members feeling that there is a legitimate grievance for them. The only basis on which to decide as to who is to speak is governed by the principle of catching the eye of the Speaker. Now there is no rule which I have seen for making any distinction between the Leader of the Opposition and the leader of any party and so far as Parties here are concerned, I have already said that there is only one recognised Party and that is the PSP and that is why I have always been addressing him as the Leader of the Opposition. But that does not mean that all the other Members occupy an inferior position. How are they to be denied the right to initiate the debate ? I do not understand. I am quoting from May's Parliamentary practice—(p. 446) dealing with this question of members being allowed to participate.

> "Commons.—In the Commons, when two or more Members rise to speak, the Speaker calls on the Member who, on rising in his place, is first observed by him. Formerly, if the Speaker's call was questioned by the House, a motion was made that one among the Members who had risen to speak "be now heard" or "do now speak" This mode of proceeding is not supported by present usage. It is the Speaker's duty to watch Member as they rise to speak ; and the decision should be left with him. In the Commons, not less than twenty Members have often been known to rise at once, and order can only be maintained by acquiescence in the call of the Speaker, who, to elicit discussion in the most convenient form, calls, as a rule, upon Members on either side of the House alternately, who answer one another."

The House may remember that Sri Madiah Gowda wanted to speak first. I said that I could not permit, because he belonged to the Ruling Party. I also said that I would give chance to initiate the debate to a member of the Opposition.

> "It is now the practice for Members who wish to speak in a particular debate to submit their names in advance to the Speaker. This practice, while not fettering the discretion of the Speaker, affords to Members who avail themselves of it a better opportunity of "catching the Speaker's eye" ; and to the Speaker a means of distributing the available time as equitably as possible between the various sections of opinion........ Although it is customary for a Privy Councillor to be called when he rises, this is not a matter of right, the Chair being entitled to call whom it wishes."

I will now refer to one particular instance which practically applies, before I refer to the book. I am mentioning that no lists were given to me. I am not going to find fault with anybody for not giving me the list. In fact, I am asking as many members as possible to give me a comprehensive list for all the Demands, so that time may be equitably distributed. But it is the right of the Members to give or not to give such a list. I cannot force it. But the contention that the Speaker is

(MR. SPEAKER)

something like a machine to follow it is not also correct, even if such a list is given. It is the discretion of the Speaker to regulate the debate.

(EXTRACT FROM PARLIAMENTARY DEBATES—FIFTH SERIES—NINTH VOLUME OF SESSION-1936-37) P. 2339-2340

" (SEVERAL HON. MEMBERS rose)

Mr. DEPUTY SPEAKER (SIR DENNIS HERBERT).—Mr. Churchill.

Mr. ELLIS SMITH.—On a point of order, I understand that this is the House of Commons. I have been here and have seen hon'ble Members sitting on the back benches during the whole of the day. Should not they have precedence over other people who have been in and out ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—That is not a point of order. The question was about the right of Members who are sitting in back benches. Should they not be called ? far from saying that the Leader of the Opposition is a person sitting in the front bench would have the right.

" **Mr. DEPUTY SPEAKER.**—The calling of a Member is a matter within the discretion of the Chair.

Mr. BUCHANAN.—On a point of order. Is it part of the Rules governing Debates that when an hon. Member is called he must stand and show the usual desire that he wishes to speak ? Is there a new Rule, or is the Rule now being departed from, and it is not now necessary for certain hon. Members to rise before they are called ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—On this particular occasion several Hon'ble Members rose, including the right Hon'ble Member for Epping. (Hon'ble Members 'NO') I waited in order to look round before taking the course I did in calling upon the right hon. Gentleman, a course which I hope is in the interest of the conduct of the Debate as a whole.

Mr. BUCHANAN.—On a further point of Order. May I say with due respect that I do not want to get into conflict with you, if I can avoid it. I should like your reply on this point. Is it customary for an hon. Member to stand in order to be called ? I want to be clear on the point. Secondly, is it the prerogative of the Chair or is there any Rule that governs the Chair or do any negotiations determine the calling of a Member to speak rather than his standing in the House ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—With regard to the question of standing, if an hon. Member indicates his desire I am not sure how far his standing up before he is called matters. The recognised words are : "Catch the eye". That can be done without standing. I am not quite clear as to the second part of the hon. Member's question.

Mr. BUCHANAN.—Perhaps I may be able to explain it wouthout getting into conflict with you. Have negotiations taken place to enable the right hon. Member for Epping (Mr. Churchill) to get in? I am asking whether it is the negotiations which determine the calling of an hon. Member or does it just depend upon Mr. Speaker or Mr. Deputy Speaker, as the case may be, to decide who is to speak?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have some considerable doubt whether it is right for me to answer questions of this kind. This is a matter which is admittedly in the discretion of the occupant of the Chair for the time being and I do not think that it is in order to call that discretion in question at the time on the Floor of the House. Therefore, strictly, I doubt whether it is in order that I should deal with a question of this kind, but perhaps I may be allowed to say that information is conveyed sometimes through the usual channels to the occupant of the Chair as to certain intentions of hon. and right hon. Members, intentions which probably are not known to other Members of the House but which do have some effect on the mind of the occupant of the Chair as to what would be for the convenience of the House as a whole.

Mr. GALLACHAR.—On a point of order. I want to be clear on one point. You said,.....

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I have already said that I cannot answer any more questions on that.

(MR. GALLACHAR rose)

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Order.

Mr. GALLACHAR.—Cannot I rise a point of order?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—I must ask the Hon'ble Member to resume his seat.

Mr. ATLEE.—Cannot any Hon'ble Member raise a point of order?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—Yes but on this occasion I gave my answer perfectly clear. I have declined to hear any further points of order on that matter. The Hon'ble Member said that he desired to raise a point of order and he started by referring to what I had said"

Mr. SPEAKER.—It goes on like that.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Even there, there was confusion.

Mr. SPEAKER.—I know even there, there was confusion.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Why should we quote that?

Mr. SPEAKER.—So, before any person raises a point of order, he must look into the matter, study, make sure of that position, have an authority in support of the point that they are taking. But let this not be misunderstood; I have nothing to say about Sri Sivappa, of course, his action is perfectly *bona fide*. I only say that he should have known the provision and also the question of fact and raised his point about convention. I should say that he is not at all right.

The next Hon'ble Member Sri B. L. Gowda is not participating. I call upon Sri D'Mellow to speak.

Sri P. F. D'MELLOW (Nominated).—Mr. Speaker Sir, I am grateful for this opportunity to draw the attention of the House to a matter which is causing concern to my community. Sir, I refer to the poor children who attend what is commonly known as the Anglo-Indian schools.

Sir, at the very outset, let me make it perfectly clear that the term Anglo-Indian when applied to these schools is not a communal designation. It merely denotes that these schools provide a system of education through the medium of English, a system which seeks to emphasise the development of character and inculcate certain qualities like discipline and leadership. Sir, nobody who has the slightest knowledge of the subject questions the very useful purpose served by these Anglo-Indian schools in the general pattern of education today, particularly in the case of members of the Central Government and our Defence Services, to whom it represents the only guarantee for the continuity of the education of their children. If there still remains any doubt in the mind of any Hon'ble Member, I would like to quote the views of the present Finance Minister, when he happened to be the Chief Minister of the State. These are his words, "Whatever may have been the character or the policy of these Anglo-Indian schools before Independence there is little doubt that today they are rendering real service to education..... the majority of students in these schools today are members of communities other than Anglo-Indian, one of the greatest attractions of these schools is the discipline found among the children" Mr. Speaker, those were the views of a responsible Minister. Then he came to the relationship between these schools and the poorer children of my community. "I am aware that the educational needs of the poorer children of the Anglo-Indian community are the concern of these schools". Sir. that position is perfectly clear and it is the correct position. But that was only natural, for in their early origins these Anglo-Indian schools were actually established specially for the education of my community. In other words, these schools were literally built brick by brick, with money, which my community has poured out for the last 100 years. Yet, Sir, while the percentage of Anglo-Indian children in these schools half a century ago was 90 per cent, to-day, it has fallen to as low as 20 per cent. Mr. Speaker, it is pertinent to ask as to how this happened. I should like to draw attention to what we have today as the new Grant-in-aid Code in the Mysore State for the secondary schools. This new Code was to replace the several different and differing sets of rules that obtained in the various areas which have been integrated. But, in this Code there is no reference to the Anglo-Indian schools which had a separate Code of their own. Why this should be so, is difficult to understand. These schools do not cease to exist after integration. And, if one is to judge from the demand for admissions to these schools, he will be surprised, that the demand is so great for admissions in these schools. Sir, perhaps, some junior official in the Department of Education, who is possessed with less imagination than the ordinary, may have supposed that the

Constitutional concession of the first ten year period, given under article 337 after the Constitution came into being, the Anglo-Indian schools would automatically disappear. I refuse to believe that this could have been thought by any senior officer because it requires no great imagination to note that by the year 1960 the percentage of the other community students has risen to over 80 per cent. The point I should like to make out here is that if we were to assume that this article 337 had become inoperative in 1960 and necessitated a change in the approach to these schools, it should have been realised that in that same year there also came into operation two other articles under the directive principles of the Constitution—articles 45 and 46 which would have told anybody legitimately or seriously interested that on the day they withdraw these grants for the Anglo-Indian community, the small percentage of children who were then in these schools were also covered by the special care which the Constitution had asked the States to provide in the matter of education of the weaker section of the people.

Mr. Speaker, if we are to try and understand what were the policies of the Government in this regard, I could do no better than to refer to the letter dated 5th August 1960 from Hon'ble Lal Bahadur Sastri, the Union Home Minister addressing to Mr. Frank Anthony, M. P. which contains the following "In Mysore an adhoc maintenence grant will be made to Anglo-Indian schools to the extent of the deficit to be filled up in fees, and the question of continuing this concession after 1960-61 will be further examined. The rates of indigent grants in Mysore having been integrated after States reorganisation, had gone down from Rs. 18 to Rs. 10 per mensem"

Mr. SPEAKER.—I submit with all respect that there could not have been a more unfortunate, a more unimaginative decision. Where the directive principles of the Constitution has placed on the States the duty and responsibility to promote with special care the educational and economic interests of the weaker sections of the people, when in fact the State of Mysore had embarked on providing free compulsory primary education and the other generous concessions it had allowed to the children of parents in the lower wage groups, we find that the policy of Government in respect of Anglo-Indian schools was one which left them with no choice but to opreate their fee-structure to the best advantage. Again I want to refer back to the grant-in aid code which tells us in very first paragraph that this grant to schools and other educational institutions are given with the object of extending and improving secular instruction in the State and that more over this grant covered several purposes ranging from maintenance to, other purposes approved by Government. Yet it would appear that in none of the 8 purposes enumerated, could the Anglo-Indian schools be fitted in. They were singled out for distinction of relieving the State from the responsibility of providing education to 80%, in grounds that the State no longer had any duty or any special provision for the 20%. While the Government policy required the States to use their fee-structure to the best advantage, in the same code stated that

(MR. SPEAKER)

any school or institution which charged anything in excess of 1½ times the fees prescribed by Government, would not be admissible or would not be eligible for any grant-in-aid whatsoever. Caught between the devil and the deep blue sea, the managements of Anglo-Indian schools-quite rightly to my mind—took no chance; they bumped up their fee structure to the very limits. With this steep rise in fee structure, the demand from the rich and the influential for admission of their children did not cease, with every increase, increased the demand for admission. Nothing suffered. The Government did not suffer, education did not suffer because these schools were in the keeping of men and women possessed with a sense of devotion to education. But something did suffer, inas much as the poor Anglo-Indian child and the poor children of other communities, who had come to depend upon these schools for the last 100 years, suffered. The result was pathetic. Faced with the alternative either to meet those fees or withdraw his child, the average poor parent was obliged to withdraw the child. Quite naturally, when one comes to read the prospectus of these schools published after 1960, he would come across a paragraph of: Fee concessions are not generally granted yet. That was exactly the basis on which the poor Anglo-Indian child and the poor children of other communities, who used these schools had been educated, it was precisely through fee concessions and freeships. They had at no time possessed the means to pay for their full fees. It naturally follows that when these fee concessions were limited and for all practical purposes withdrawn, the parent was left with no alternative but to withdraw his child, to send uneducated children into a merciless world, to do the impossible, to seek employment, employment for which he was not schooled. There were other parents, perhaps more fortunate, who could raise the money by borrowing, threw up their employment in India and emigrated. They educated their children away from their homeland, away from their motherland, in the more hospitable shores of countries like the United Kingdom, where they were received kindly and allowed to cotinue with their education. This process of bleeding the Anglo-Indian community will not be felt by anybody except the Anglo-Indian community itself. That is by no means the whole story but there are chapters on which I would not like to dwell in public. I should however refer to one more aspect, the indigent grant. The State of Mysore paid by way of Boarding Grant a sum of Rs. 18 per mensem to children in Anglo-Indian Orphanages from the year 1935. But in 1960, as a result of representations received from the managements of orphanages throughout the State, asking for a rise in keeping with the cost of living, some very unimaginative official in Education Department, immediatly found an excuse to refer back to this Article 337 to deprive the orphanages.

Sri S. R. KANTHI.—May I submit if my friend Mr. D'Mellow would yield. Mr. D'Mellow saw me and had a long discussion for 2½ hours. He has discussed all his problems and the proceedings are being prepared. I have told him that Government will look into the facts of the case and do the needful. It is not necessary to rake up all these matters here. It is a delicate thing. I do not think it will be easy for members to understand because it is a new thing altogether. It was difficult for me also to understand.

Mr. SPEAKER.——To the extent that the Hon'ble Minister says that he is aware of your problems and that he with do the needful; would not the Hon'ble Member proceed to the next point?

Sri P. F. D' MELLOW.—I accept his statement with gratitude. I have nothing more to say on that point. I only put it as a feeler so that I can get an assurance from him on the floor of the House.

I will turn to the subject of Hindi. Anglo-Indian schools throughout the country were among the first to subscribe three-language formula. But whereas the standard of Hindi, as judged from the examination results in other States compare satisfactorily, I am not entirely happy that the same applies to the State of Mysore. I am referring to the results from Anglo-Indian schools. Why should this be, I cannot say. But I rise to plead that the fault lies not entirely with the students. I feel that to a large extent what is immediatly needed is a provision of a better standard of Hindi teachers. When I say this, I know that the Government have not accepted the possibility of there being such a thing as an under-qualified Hindi teachers. But I do say that unless we do something about the improving the standard of Hindi teaching the boys who come out of the Anglo-Indian schools will be severely handicapped.

Now, the question of language; I am very happy and judging from the insistent demand for education in Anglo-Indian schools, tha ta large percentage of people who also support the Government's decision to join with the States of Madras, Andhra pradesh and Kerala to set-up an English Institute at Bangalore. This is all to the good. I am quite sure that the standard of English will improve to a great extent. Mr. Speaker, when we talk on the subject of English, I have no desire to join issue with my friends who in-and-out-of season take some pleasure in digging at English. No one to my mind has ever said that it is not our duty to help in every possible way the development of regional languages. so that they might provide in due time the medium of instruction in the States. But, coming from a community which claims English as it's mother tongue I wonder at the passing of that old world courtesy those sentiments of kindly tolerance which used to be characteristic of our Indian culture.

If I have referred to this subject it is only because I owe it to my community to ensure that my silence is to mistaken to suggest that my community, because it is not given to theatricals, or public demonstration of feelings, are on this account any the less willing to stand up for things it holds dear, and Mr. Speaker, Sir, English as our mother tongue is such, and it will be a sad mistake to suppose that we are incapable of standing up for our rights.

Thank you.

5 P.M.

Mr. SPEAKER.—Before I call upon any Member, I would like to know one thing. Because, some time was taken to give a ruling, I do not think that Members should be deprived of their chance. I suggest that the time for the Debate will be till 7 P.M. to-day and the Hon'ble Minister will reply to-morrow, and if I have got the permission of the House to drop the Question hour.

† **ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜಿ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.**—ಸ್ವಾಮಿ ಈಹೊತ್ತು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಕನ್‌ಫ್ಯೂಜನ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಎರಡು ದಿವಸ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವಿತ್ತು ಹಾಗಾಯಿತೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಕೇವಲ ಒಂದು ಗಂಟೆ ಮಾತ್ರ ಕಾಲಾವಕಾಶವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿರುವುದೂ ತಿಳಿದುಬಂದಿತು. ಆದರೆ ನಾವೀದಿವಸ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಇನ್ನು ಅರ್ಧ ದಿವಸ ಅಂದರೆ ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿ ನಾಳೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಮೆಡಿಕಲ್—ಪಬ್ಲಿಕ್ ಹೆಲ್ತ್ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ರೀ ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ (ಕಡೂರು).—ಈ ದಿವಸ ಕಾಮನ್‌ವೆಲ್ತ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಅಸೋಸಿಯೇಷನವರ ಮೀಟಿಂಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ೭ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಲು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—It all depends upon the desire of the House. How am I to know whether it is the desire of the House that we should sit to-morrow twice, once in the morning and once in the evening?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೆಳಗ್ಗೆ ಒಂದು ಹೊತ್ತು ಮಾತ್ರ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಮಧ್ಯಾಹ್ನಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

Sri G. DUGGAPPA.—It is not convenient for many members to sit in the afternoon.

Sri V. S. PATIL.—In order to have a full debate, even though to-morrow is a half holiday, we have given our consent and we are pressing for holding the Session even in the afternoon.

Mr. SPEAKER.—The Hon'ble Member knows as a Lawyer very well.

Sri V. S. PATIL.—I am requesting the members on the other side to give their consent also. Because we are discussing a very important subject and to curtail the time limit, that will be rather too much, I think the Government also should not have any objection. To-morrow in the afternoon, it is already a holiday and if they spare a couple of hours here, I don't think they lose anything. On the contrary, Government ought to press for more work. This side is pressing and the Government wants to take a holiday. It appears to be rather strange.

Mr. SPEAKER.—With regard to what Sri Marulappa said, I must say really that there is some sort of conflict, *viz.*, there is one meeting convened by the Assembly at 6.30 P.M.., where a member from outside is addressing. If the House will continue to sit till 7 'O' clock, those of of the members who are desirous may go there. I cannot close the House before Seven because it was the unanimous decision.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ಮರುಳಪ್ಪ.—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನರು ಹೊರಟುಹೋದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಒಟಿಂಗ್ ಬಂದರೆ ಯಾವುದು ಬೇಕಾದರೂ ಪಾಸಾಗಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಆರ್. ಕಂಠಿ.—ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಆದರೂ ಕೇವಲ ಅರ್ಧ ಗಂಟೆ ಮಾತ್ರ ಜಾಸ್ತಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ಮೇಲೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

Mr. SPEAKER.—All right—we will now come to conclusion and I have no hesitation in my mind. The Debate will continue till Seven and the Minister's reply will not be given to-day; and there will be no question hour to-morrow and reply will be given during that one hour.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಆದರೆ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರು ಬರುತ್ತ ಬಹಳ ಬಿಗಿಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ನಾವು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈಗ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಅಪೀಲ್ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೆವು. ನಾಳೆ ಬೆಳಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಾಹ್ನ ಎರಡು ಹೊತ್ತು ಕೂಡಲು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಕನ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಾವೀಗ ಈ ಬಾಬಿಗೆ 20 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂಥ ಅಪಾರವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚುಮಾಡತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ 2-3 ಗಂಟೆಗಳ ಕಾಲ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ದೊರೆಯದಂತೆ ಆಗುತ್ತಿರುವುದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಸ್ವಲ್ಪ ತಡೆದು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಡಬೇಕು.

Sri S. R. KANTHI.—To-morrow it is not possible to sit in the evening, because the Union Education Minister is coming here and he is going to Mysore. Some of the Ministers are also going to Mysore. I think the Chief Minister is also going and so, it will not be possible to sit in the evening to-morrow. At the latest, we have to leave Bangalore by 1 'O' clock.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—Let the Public Health and Medical Demand be discussed on Monday, Sir.

Mr. SPEAKER.—Sri Muckannappa will belive that all that is said was mentioned with equal emphasis by Sri Patil. I have no objection to his making a further appeal.

ಶ್ರೀ ಸಿ. ಜೆ. ಮುಕ್ಕಣ್ಣಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡಿದರೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ (ತುರುವೇಕೆರೆ).—ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಕೊಶ್ಚನ್ ಅವರನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ತಳ್ಳಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದು ನಾನ್ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಬಿಸೆನೆಸ್ ಎಂದು ಹೀಗೆ ಮಾಡಬಾರದು. ಇದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ ಎಂದು ಸಬ್‌ಮಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

Sri V.S. PATIL.—If the Government is inconvenienced to hold Sessions twice to-morrow, *i.e.*, morning and evening, will the Government be pleased to concede the request that on Monday there should be two sessions, and on Monday morning the Medical and Public Health Demand may be taken up and in the evening, as decided, the other Demands may be taken up? What we are pressing is that this Demand should be given two days.

Sri S. R. KANTHI.—So far as this Demand is concerned, I will take an hour for my reply. I will start replying at 8.30 A.M. to-morrow and before 9.30 A.M. I will finish. The question of holding two Sessions on Monday does not arise.

Mr. SPEAKER.—Is that the desire of the House that we should go on till Seven to-day and that we should have the Govt. reply to-morrow? I am ascertaining the opinion of the House.

Sri G. DUGGAPPA (Holalkere).—Mr. Speaker Sir, Thank you very much for giving me an opportunity to speak. All these days I was not able to catch your eye.

Sir, in supporting the Demand, I thought of bringing to the notice of this August House some of the very salient features of the good work turned out by the Education Ministry in our State. But by the time I came to the House, a leaf-let has been placed in the hands of the Members wherein we can see so many good deeds which have been achieved by the Education Minister. One notable feature is that but for this Education Minister we would not have been able to start so many new high schools during the current year.

Sri C. J. MUCKANNAPPA.—So much confusion and chaos!

Sri G. DUGGAPPA.—No Sir, not at all. My friends who are taking interest in starting new high schools specially in rural areas only know what amount of good deed and help this Ministry has done in the furtherance of education specially of secondary schools in rural areas. That we must not forget. Of course, it is open to the Members to offer criticism. It is also open for us to say what are the good things that are done, courtesy at least requires that we should appreciate the good things done.

Another notable feature is that the Government has in its own good decision, increased the grant for Depressed Class hostels and aided hostels. One thing I must bring to the notice of the Minister that as per the present grant-in-aid rules, the Government will meet the entire cost towards the establishment charges of these hostels. But as per rules it is Rs. 10 towards Warden's allowance per month, and Rs. 20 per month towards the servant's allowance and Rs. 25 per month for a cook. For some of us who have been connected with the running of so many hostels, we find it so very difficult to get cooks on this meagre salary of Rs. 25 per month or Rs. 20 per month. In their wisdom, the Government have increased the boarding charges from Rs. 15 to Rs. 18. I request the Government to consider this question of enhancing the establishment charges at least to a reasonable extent as the managements find it very difficult to get cooks for this paltry sum of Rs. 25 and a peon on Rs. 20 and the entire establishment charges are to be met by the Government under the present Grant-in-aid code and rules. The rules are already there and I am not requesting the Government to change rules. I request the Government to consider this point and see that the scales of pay of the Staff of the establishment, specially of the aided hostels, is enhanced.

While saying this Sir, even much earlier than 1930, at the State level, there used to be one committee called the Central Advicory Committee for the education of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. I mention this here because now I find that there is no such committee advising the Government at the Centre. Administrators in the erstwhile Mysore State thought it wise that there should be a committee to advise Government on policies to be adopted by them in matters of education pertaining to Scheduled Castes and Scheduled Tribes. It is a problem of the whole State because Scheduled Castes and Scheduled Tribes form nearly one-fifth of the population. Particularly this problem relating to the Depressed classes unlike the general education, requires special attention. The condition of the parents, the condition of the schools and the conditions of the boarding homes and so many things and special scholarship problems and all these things taking into consideration these problems, the administrators in the erstwhile Mysore State thought of constituting a committee consisting of representatives of the Scheduled Castes people, administrators, and persons who are interested in the upliftment of education of the Scheduled Castes. Now, on the other hand Sir, I find that there is no such committee. I request the Government through you Sir, to kindly bestow its thought on this subject and constitute one such committee.

Then Sir, regarding the scholarship amount of depressed class students-it is really painful to note that we are spending 19 crores for the sake of education in the State. I request the Government to consider what percentage of this amount goes to the Depressed Classes, and what is the amount they have set apart for scholarship ? It is very meagre Sir. I an one of the members of the scholarship committee find it very difficult to award scholarships specially in high schools and middle schools which is in the ratio of 1 : 20. Sometimes it is more. There is all the need to increase this amount of scholarship. The way in which these scholarship committees are constituted, it is still more worse. For the whole Division-for four districts, they have only one committee for the award of Scheduled Caste scholarships to students studying in high schools, a district committee for the award of scholarship to boys studying in middle schools. Government have revised the pewer of these committees in respect of poverty-*cum*-progress scholarship. Therefore, it is also necessary for Government to change the composition of these district committees and committees for each division and think of constituting these committees also at the taluk level. It may be constituted for districtwise for secondary schools. Specially for middle schools, it should be at the taluk level.

Sri M. C. BASAPPA (Chamarajanagar).—Why not the same Committee be entrusted with that work ?

Sri G. DUGAPPA.—No. In principle they are quite different. These are called the progress-*cum*-poverty scholarships and the others are called Scheduled Castes Scholarships.

Sir, I understand that recently Government have taken a decision to entrust the Boarding Homes run by the Education Department to the Social Welfare Department. Being one of the members of Scheduled Castes and connected with the running of a high school and hostels for these people, I am of the definite opinion that this is a retrograde step. Sir, the Revenue Inspector who does not know anything about education will supervise the institutions. I was a student of Narasimharaja Hostels and the President of the Hostel Committee was the Head Master of the High School. Whenever our Head Master used to come

(SRI G. DUGGAPPA)

to our hostel, all of us felt so proud of it. That was the cordial relationship that existed between the students and the management. Now, what will happen if this is entrusted to a Revenue Inspector? This would be a worst policy. May be, in the Bombay Karnatak area this was in vogue. But, that is not an example for us to follow. We have good examples of these hostels being run by the Education Department. I suggest that this should not be done.

Sir, in Mysore department of eduction is called as Department of Public Instruction and the Director is called the Director of Public Instruction. In Bombay also it was so called but now they have changed to Department of Education and Director of Education. I suggest that the same may be done in Mysore also and the department should be named as Department of Education and the Director should be called as the Director of Education.

Then, Sir, about the Director of Collegiate Education. The Director is meant primarily to give directions, to direct the department to carry out the policies of the Government. But has the Director devoted his full time for this purpose for which he is meant primarily, I ask the Government. I am told definitely, it is not so. The Director is a Professor of Mathematics, Chairman of Board of Studies and Chairman of Board of Examiners and he is engaged in taking classes for P.U.C. and pre-professional classes. In the midst of multifarious work, I am afraid, whatever genious he may be, he may not be in a position to bestow his attention, to carry out the policies of Government as effectively as is necessary. Then, Sir, the Director of Technical Education is a Chief Engineer. I ask the Government whether they could not find a better person for this place. Is it because you did not find a man of your own choice or is it because there was no well qualified man? I request the Government to immediately change him for the good of the students.

Sri S. R. KANTHI.—Sir, I may state that correspondence is going on between the Education Department and the Finance Department about the cadre of the Director, whether he should be a S.E. cadre or a C.E. cadre. As soon as that is settled, we will settle the matter.

Sri G. DUGGAPPA.—That is not my point. My point is, the Director of Technical Education should not be borne with any other work. He should be solely entrusted with the work of technical education. It is a technical education and there is much for him to think and do. If he has no time, as some of our Ministers, shall I say, he cannot devote his attention to this work.

Mr. SPEAKER.—Do not make observations that the Ministers have no time to think. They are thinking very deeply to the knowledge of yourself and myself; you know it and I know it.

Sri G. DUGGAPPA.—Then, Sir, the most unfortunate thing in our State is the Social Education Organisors. They have come into being along with the N.E.S. schemes. These Social Education Organisors have no future for them. Once they are started as Social Education Organisors, they are finished. There is no further scope for them. I understand that there was a move to form a Committee to organise Social Education in the State with the amalgamation of adult education and social education and others. There was also a move to constitute what is called a Central Social Education Board and at the district level the Development Councils to be entrusted with the task of social education. But, that has not yet materialised. Even now it is not too late and these committees should be constituted immediately and the social education work may be better organised and better functioned so that these social education organisors will find some hope in their life.

Coming to primary education, basic education and secondary schools most of our money is being spent on primary schools. I am afraid, we are not getting benefit in proportion to the amounts spent; it is rather in the negative. I may bring to your kind notice that some of the Inspectors and District Educational Officers live in the offices and give interviews to teachers and women teachers and ask them to go and see them after office hours. Sir, no Hon'ble Member of this house could tolerate this sort of a behaviour of any officer asking especially lady teachers to interview him after officer hours. Sir, the basic schools are meant for rural parts.

The convents and other good schools seem to be reserved for people of the city and urban areas. This is clear discrimination. What is the condition of the basic schools? There are no properly trained teachers, no equipment and about the buildings, the less said the better. Mr. Sunthankar spoke about the Thakli and kitchen gardens. We do see some land which the Headmaster or the teachers would take us, but there is nothing more worthwhile.

5-30 P.M.

The Government must have realised the importance of increasing the number of high schools this year because the 7th and 8th year classes students will come to the high school 1st year. Therefore the intake will be large. Naturally, there will be more demand for high schools. Now, I understand—I do not know whether it is true or not—that the Government have recognised during the current year some private high schools which were started afresh, and that recognition is however given subject to the condition that they will not get maintenance grant. When recognition is given is it right or fair on the part of Government to deny maintenance and equipment grants? The Government's view seems to be that since the 7th and 8th standard students will go to the high schools, there is no need to start new schools. If that be the case, where is the point in asking private managements to put up applications six months ahead and abide by all conditions. Government must encourage private managements to come forward and start more schools. There is no point in putting all kinds of obstructions. They must be encouraged and helped.

(SRI G. DUGGAPPA)

About the University, it is a pity that Government has not been able to find any suitable person to fill up the post of Vice-Chancellor of the Mysore University. In the olden days it was a matter of pride and inspiration for anyone to say that he was a student of such and such professor when such and Such person was Vice-Chancellor. But what is the position to-day? We are going round begging people to become Vice-Chancellor. We are going outside the State to select a person ? Is it that we do not have men of merit inside the State. We do not have the eyes to see merit. We must recognise merit among ourselves first. I request the Government to appoint a Mysorean as Vice-Chancellor. The State will be behind the Government if they do so.

† **Sri S. RAJAGOPAL** (Kolar Gold Field).— Sir, many cut motions have been moved on this Demand which should enlighten the Education Minister and his Department. Just as we came for the meeting today, a note was circulated to us about the achievements of the Education Department. I wish to congratulate the Education Minister for having given us this note, which has not been done by other Ministers.

About fee concession, we note that the number of students who would benefit has increased from 85 per cent to 90 per cent because the income limit for providing fee concessions has been enhanced from Rs, 1,200 to Rs. 2,400. This is good indeed. In this connection I would like to draw the attention of the Minister to what is happening in K.G.F. I belive the same sort of thing should be taking place in other places also. In spite of the fee concessions given by Government, some private institutions in K.G.F. are going on collecting money from all students, including Scheduled Castes. There is a primary school called the Sarvodaya school, which is run by a Congressman the Chief Minister being the patron of the school. This school collects from each student 8 annas or 1 rupee per month, though they are paying the teachers only Rs. 30 a month. Another school called the Andal Sannidhi School is collecting 1 rupee per month. While Government is giving such liberal concessions and while compulsory education has been made free, I do not know why such levy on students should be permitted by Government. The Minister should kindly look into this matter.

Many members spoke about the scholarships. Though the scholarship committee has been reconstituted by Government, this was done very late and it was difficult for the Committee to go into all applications and make the selection. I was one of the Members of the Committee and know the difficulty. I request that proper representation should be given in such Committees to the Opposition parties and they should be constituted right in time. More scholarships should also be granted. Now the limit of amount provided for girls is much less and should be increased.

About text books Government has evolved a programme. While preparing the text books, I request that the students should be educated about the need for greater integration among them so that they can develop a national outlook.

Now, everywhere in India, we are finding this sort of division with regard to linguistic languages. While we need such an integration thought out India, it is better that the integration motive should have to be found in the text-books so that it is established in the minds of the students, who are future citizens, right from the beginning. I request the Education Minister to see that this aspect should be taken into consideration while preparing the text-books, and I hope the Education Minister will consider this aspect favourably.

My friend, Sri Duggappa stated that certain schools have been started very late last year. I understand from the Education Department that these schools will not be given grants for three years. I would like to know why these schools will not be given grants while they are giving permission for starting of the schools ? Some more High Schools may come up because they are abolishing the 8th standard. More High Schools are very necessary, and some private people will come forward to open more High Schools. At that time the Government can consider giving recognition to High Schools which have been opened last year and the schools which are going to be opened now can be recognised afterwards.

Introduction of Crafts training in the schools is very necessary as we need this sort of training very much. While we are encouraging more industries and establishing more industries, the students should be taught so that they cope up with these industries to find a proper place as future citizens. The pattern of education, now a days, in Middle and High Schools, will not help them to know about industries and carry on with the industries afterwards. So, I suggest the introduction of Crafts training at the Middle School or High School stage, in order to enable the students to find a place in the industrial India. At present, students are trained only for Clerical jobs. If the system of Crafts training is introduced, at least we can put them in some industries after they go out of the High school.

While we are opening more schools and giving the students more concessins and more encouragement in the educational field, the standard is coming down. That aspect will have to be looked into. We are not able to find suitable teachers in adequate number. In K.G.F., in a class there are about 80-90 students instead of 40 or 50 which should be the strength for a class. When the number is unweildy, it is not only inconvenient to the students, but it will also be difficult for the teacher. Students should be given good accommodation and more facilities to cope up with the education. We are spending lakhs and crores of rupees towards education but the standard is going down and this aspect should be properly dealt with.

From the programme, it is clear that it is not the responsibility of the Government to start Nursery schools I request the Government to

(SRI S. RAJAGOPAL)

kindly reconsider this aspect. Government is giving compulsory education. Instead of that, if they establish Nursery schools and prepare boys between the age of 3 and 5 years in these Nursery schools, it will help them much to go to Primary schools. Government should try to establish Nursery shools or encourage private enterprise to come forward to start these Nursery schools by giving more facilities and more help.

Regarding the mid-day meal scheme, when compared to other States, we are lacking behind. While we are giving facilities as a sort of encouragement to the students by way of text-books, scholarships, etc., I feel that this mid-day meal scheme should also be introduced in all parts, which will attract mostly the Scheduled Caste people. We are not in a position to cope with the advancement of scientific methods of education. I request the Government to introduce the mid-day meal system, both in rural and urban areas.

With these few words, I conclude my speech.

† **ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ (ರಾಮನಗರಂ).**—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ, ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಒಂದು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಯೋಗ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಡ ಅನುಕೂಲತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಹತ್ತರವಾದುದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಹಿರಿಯರೂ ಸಹ ವಿದ್ಯಕ್ಕೆ ಅತಿಶಯದ ಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ವಿನಃ ನಮ್ಮ ಹೊಟ್ಟೆಪಾಡಿನ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಮಾನ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಮಹತ್ತರ ಯಂತ್ರವಾದ ''ಗಾಯತ್ರೀ,'' ಧಿಯಃ ಬುದ್ಧಿ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು (ಧಿಯಃ) ಪ್ರಚೋದಿಸಲಿ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುತ್ತದೆ. ನಾವು ಐಶ್ವರ್ಯವನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ, ಮತ್ತೊಂದನ್ನು ಕೇಳಲಿಲ್ಲ. ''ನಹಿಜ್ಞಾನೇನ ಸದೃಶಂ'' ಎಂದರೆ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಮಾನವಾದ ಪವಿತ್ರ ವಸ್ತುವು ಈ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥಾದ್ದೂ ಇದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾನ್ಯತೆ, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ, ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದಂಥ ಸೌಕರ್ಯ, ದೇಶದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಜನತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇರಬೇಕೆಂದು ವಾದಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ಯಾರೂ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಗೊಣಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪವಿತ್ರವಾದ ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆ, ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ, ಈ ಒಂದು ವಿದ್ಯಾ ಕಾರ್ಯ ತತ್ಪರತೆ ಎಷ್ಟು ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದು ಅಗತ್ಯ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಭಾವಿ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೊರಟಿದ್ದೇವೆಯೋ ನಮ್ಮ ಪೀಳಿಗೆ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿದ್ದೇವೆಯೋ ಆ ಭಾವಿ ಜನಾಂಗ ಪೀಳಿಗೆ ಅಷ್ಟು ಉಚ್ಚ ಶ್ರೇಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬೆಳಯಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೂ, ಅವರಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ಗುರುಗಳೂ ಅಷ್ಟೇ ಉಚ್ಚ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಈ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಒಂದು ಯೋಗ್ಯತೆ, ಅಷ್ಟೇ ಒಂದು ಮಾನ್ಯತೆ, ಅಷ್ಟೇ ಒಂದು ದಕ್ಷತೆ ಇರಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ ಅದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಹಾಗೆಯೇ ಇರಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ; ನಮ್ಮ ಪ್ರಜೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾರೆ, ಯೋಗ್ಯರಾಗುತ್ತಾರೆ, ದಕ್ಷರಾಗುತ್ತಾರೆ, ನೀತಿವಂತರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಕೊಂಡಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ದೋಷವಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಅನೇಕ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮಗಳಾಗುತ್ತವೆ, ನಮ್ಮ ಭಾವಿ ಜನಾಂಗ ಕೆಟ್ಟು

ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಪಡತಕ್ಕಂಥವನು ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥವರು, ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡತಕಂಥಾವರು, ನಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರುಗಳು ಕೂಡ ಜಾತ್ಯಾತೀತರಾಗಿರಬೇಕು, ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಅಭಿಮಾನಿಗಳಾಗಿರಬಾರದು, ಕೇವಲ ದೇಶಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಯಾರಾದರೂ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತನ್ನ ಜಾತಿಯನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಂತ್ಯವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ, ತನ್ನ ಯೋಗಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಕೈ ತೋರಿಸಿ ನೋಡುವಂಥ ಒಂದು ಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ತಲೆ ಬಗ್ಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಗೆ ಆಗಬಾರದು, ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುವುದು ಏನೆಂದರೆ ಈ ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗಣ್ಯರು, ಯೋಗ್ಯರು ಎಲ್ಲಾ ವಿಧದಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಶ್ರೇಷ್ಠರು ಎಂದು ಅನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿ ಏನಾದರೂ ಅವರು ತಪ್ಪುದಾರಿ ಹಿಡಿದರೆ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೆಟ್ಟುಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಮಕ್ಕಳು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮಕ್ಕಳು ಕೆಟ್ಟುಹೋದರೆ ನಮ್ಮ ಭಾವಿ ಜನಾಂಗ ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೇ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ತೀವ್ರ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನಾದರೂ ಕೂಡ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ನಮ್ರತೆಯಿಂದ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಇಡೀ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾದಂಥ ಮುಫತ್ತಾದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ವ್ಯಸನಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಾವೇನೋ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು, ಬಹಳ ದರ್ಪದಿಂದ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಕ್ರಮೇಣ 6ವರ್ಷದಿಂದ 14 ವರ್ಷದ ಬಾಲಕರೆಲ್ಲರೂ ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುತ್ತಾರೆಂದು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಮಾನ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೊಸಕೋಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ 6 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 6 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಠಶಾಲೆಗಳಿಲ್ಲ ಎಂದಮೇಲೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಡ್ಡಾಯವಾದಂಥ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾನೂನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನನಗಂತೂ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಎಂದರೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ, ಕೆಲವು ಕಡೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಏನೋ ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ, ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನ ಶಾಲೆಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನತಕ್ಕ ಮಾತು, ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಾದ ನನಗಾದರೂ ತೃಪ್ತಿಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಡ್ಡಾಯ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಏನು ವಿಧಿ ಇದೆಯೋ ಅದಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ನಾವಾದರೂ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿಲ್ಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಏನು ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆಯೋ ಆ ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಅನುಕೂಲತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಎಷ್ಟೋ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜಾಗ ಇಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡಿದ್ದರೂ ಆ ಜಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಪು ಇಲ್ಲ, ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕ ಇಲ್ಲ, ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಬೋರ್ಡು ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರತಕ್ಕ ಮಾರ್ಗವೇ ಎಂದು ನಾನಾದರೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನೇಕ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ತಕ್ಕಷ್ಟು ಮಂದಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಇಲ್ಲ. ಇದು ನಿರ್ವಿವಾದವಾದ ವಿಚಾರ. 50 ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರೇ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇರುವುದನ್ನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕು ತರಗತಿಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಆ ಬೃಹಸ್ಪತಿ. ಆ ಗುರು, ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಠ ಬರುತ್ತದೆ, ಪಾಠ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದ ಸ್ಥಿತಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಮರದ ಕೆಳಗೆ ಇರತಕ್ಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಜಗಲಿ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ತರಪೇತು ಆಗದೇ ಇರತಕ್ಕ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಿರತಕ್ಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಪಾಠಶಾಲೆ, ಒಂದು ಮ್ಯಾಪು ಗತಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿ. ಕಡೆಗೆ ಒಂದು ಬೋರ್ಡ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಸ್ಥಿತಿ, ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಇಂಥಾ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ನಿಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಹಳ್ಳಿಯವರು ನಾವು ಏನು ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ? ನಾವು ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ, ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಕಡ್ಡಾಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇದೆ. ಇದು ಶಿಕ್ಷಣವೇನು ? ನಮ್ಮ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆಯೇನು ? ಒಂದು ವೇಳೆ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬರುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆ ಆದರೂ ಏನು ? ಒಳ್ಳೆಯ ವಿದ್ಯೆ, ಯೋಗ್ಯವಾದ ವಿದ್ಯೆ. ಅವನು ಮುಂದೆ ಬರತಕ್ಕ ವಿದ್ಯೆ ದೊರೆ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ)

ಅವನು ಒಳ್ಳೆಯ ಪ್ರಜೆ ಆಗುತ್ತಾನೆಯೇನು? ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ Bad education is worse than no education' ವಿದ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಡಿ. ತಂದೆ ತಾಯಿಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಬೆಳೆಯಲಿ ಅವನಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯದಾದರೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ನಿಮ್ಮ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಅವನು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನು ಯೋಗ್ಯವಂತನಾಗುವುದು ಕಷ್ಟ. ವಿದ್ಯಾವಂತ ಎಂದು ಅನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ವಿದ್ಯಾವಂತನಿರಲಿ ನೀತಿವಂತನಾಗಿ ಬಾಳುವುದು ದುಸ್ತರ. ನೀತಿವಂತರು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚದೇ ಹೋದರೆ, ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಕೆಟ್ಟರೆ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಭಾವೀ ಪ್ರಪಂಚ, ನಮ್ಮ ಸ್ಥಿತಿಗತಿ ಏನು? ಈ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಾನಾದರೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಹೊಟ್ಟೆ ಉರಿಯಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಸರಿಹೋಗುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಈ ವಿದ್ಯೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ, ಈ ಉಪಾದ್ಯಾಯರು, ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮಗೆ ಬೇಡ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇನ್ನು ಬಹಳವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲು ಕೇಳಿದರೆ, ಕಡೆಯದಾಗಿ ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ನೀವೇನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ; ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಏನು ಸ್ಥಿತಿ ಬಂತು ಸ್ವಾಮಿ? ವಿದ್ಯೆ ಇಲ್ಲ ಅದರಲ್ಲೂ ಬಾಲಕೀಯರ ವಿದ್ಯೆಗೆ ಒಂದು ಮಿಡ್ಲ್ ಸ್ಕೂಲು ಬೇಕು ಚಾಮರಾಜ ನಗರದಲ್ಲಿ, ಅಂಥಾ ಒಂದು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಬಹಳ ದಿವಸದಿಂದ ಮುರುಕಲು ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಶಾಲೆ ನಡೆಸುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ನೀವೇನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ? ನೀವೇನೂ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ ನಾವು ಕಟ್ಟಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದು ಬಹಳ ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿ ಅನೇಕ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶದವರು ನಮಗೆ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ, ನಾವು ಬಡವರು, ನಮಗೆ ಸ್ಕೂಲು ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡಿ ಎಂದರೆ ಗ್ರಾಮದವರು ತಮ್ಮ ಭಾಗದ ಹಣ ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ನೀವೇನೂ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಷ್ಟು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಹಣ ವಸೂಲು ಮಾಡಿ ಕಟ್ಟಡ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಅದೇನು ಹಳ್ಳಿಯವರು ಪಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಸುಣ್ಣ ಒಂದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೆಣ್ಣೆ! ಇದು ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಸ್ವಾಮಿ!

Smt.. GRACE TUCKER (Deputy Minister for Education).—If the Hon'ble Member yields, may I inform him that as far as the State is concerned, either the people provide school building or no school is given at all.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ಹಳ್ಳಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ಒಂದು ತುತ್ತು ಅನ್ನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಒಂದು ಸಂತೋಷದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಏರ್ಪಾಡು ಆಗಬೇಕಾದ್ದು ತುರ್ತು ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಅವಶ್ಯಕ. ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗೆಬರತಕ್ಕ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಮನೆ ಇರುತ್ತದೆ ಮಧ್ಯಾಹ್ನದ ಹೊತ್ತು ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿ ಹೊಟ್ಟೆ ತುಂಬತಿಂದು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಓದತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ದೂರದಿಂದ ಬರುತ್ತಾರೆ. ರಾಮನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳು 10-15 ಮೈಲಿಯಿಂದ ಅನೇಕರು ಬರತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಎದ್ದು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಬರಬೇಕು, ಸಾಯಂಕಾಲದವರೆಗೂ ಇರಬೇಕು. ರಾತ್ರಿ 8ಗಂಟೆಯ ಮೇಲೆ ಅನ್ನ ತಿನ್ನಬೇಕು ಅವನಿಗೆ ಏನು ವಿದ್ಯೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಎಂಥಾ ಪ್ರಜೆ ಆಗುತ್ತಾನೆ! ಆದ್ದರಿಂದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಗಿಂತಲೂ ಹೈಸ್ಕೂಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾವಾದರೂ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಗಂಡು ಹುಡುಗರು ವಿದ್ಯೆ ಕಲತರೆ ಅವರು ವಿದ್ಯಾವಂತರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ವಿದ್ಯೆ ಕಲತರೆ ಒಂದು ಸಂಸಾರವನ್ನೇ ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಸ್ತ್ರೀ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಈಚೀಚೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ರಾಮನಗರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಗರ್ಲ್ಸ್ ಹೈಸ್ಕೂಲನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಬಹಳ ದಿನಗಳಿಂದಲೂ ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದೇ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು 1962ನೇ ಜುಲೈನಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ 5-6 ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮೇಲಿಂದ ಮೇಲೆ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ, ಆ ಕಾರಣದಿಂದಲೋ ಏನೋ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕನ್‌ಸಿಡರ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅಣ್ಣಾರಾಯರು ವಿದ್ಯಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಅವರು ರಾಮನಗರಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಾವು ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಅರಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅವರು ಆದಷ್ಟು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ

ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಂತು ಈಗ ಇದರ ಕಡೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನ ಬಿದ್ದಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆ ರಾಮನಗರ ಟೌನಿನಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ಓಡಾಡವಂಥ ಗೋಷಾ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಜಾಸ್ತಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು Girls High School ಇಲ್ಲದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗಿ ಅಲ್ಲಿ ಅವಿದ್ಯಾವಂತ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ಒಂದು ದುರಾದೃಷ್ಟ ಪ್ರಸಂಗ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒದಗಿದೆ. ವಿದ್ಯಾಮಂತ್ರಿಗಳು, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಇತ್ತಕಡೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಂಡು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

6.00 P.M.

Business of the House.

Sri V. S. PATIL.—Sir, what about our request to have this subject tomorrow also?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Sir, to-day we are sitting till 7 O' clock; so, we get one hour more. If the House kindly agrees to give up the Question Hour tomorrow and utilise that hour for the debate, it would mean two hours. Then, the Minister will take about an hour for reply. So, that would mean three more hours for this debate. At 10-30 a.m., the Minister may be allowed to go because he has an engagement. A Minister of Government of India is coming and he is coming on an important mission. I think, this would be all right.

Mr. SPEAKER.—What is the sense of the House?

Sri S. NIJALINGAPPA.—Question Hour may be given up, Sir.

Mr. SPEAKER.—Shall I take it that the House is agreeable to this?

HON'BLE MEMBERS.—Yes.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಕೊಶ್ಚನ್-ಅವರ್ ಇದು ನಾನ ಅಫಿಷಿಯಲ್ ಬಿಜಿನೆಸ್. ಸರ್ಕಾರದವರಿಂದ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಇನ್ಫರ್ಮೇಷನ್ನನ್ನು ಪಡೆಯಲು ನಮಗಿರತಕ್ಕ ಅವಕಾಶ ಇದೊಂದರಿಂದಲೇ. ಈಗಾಗಲೇ 2-3 ದಿವಸ ಈ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ತಾವು ಕಸಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಿಂದ ನಮಗೆ ಪೂರಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ದಯವಿಟ್ಟು ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಬಾರದು. ಅವರು ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕನ್ನು ರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

Sri K. LAKKAPPA.—Sir, question hour is a very important one when we want to elicit information from Government. That should not be taken away.

Mr. SPEAKER—After Knowing the sense of the House, if the Hon'ble Member simply gets up and begin to say something, I cannot allow that.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೇಗೌಡ.—ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮೆಜಾರ್ಟಿ ಇದೆಯೆಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಿಂದ ಓಟಿಗೆ ಹಾಕಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಲ್ಲ. ರೂಲಿಂಗ್ ಪಾರ್ಟಿಯವರಿಗೆ ಕೊಶ್ಚನ್ ಅವರ್ ಬೇಡ, ಯಾವುದೂ ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೂ ಹೊಂದಾವಣೆ ಆಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ.........

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದು ಸಹಜ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಹುಚ್ಚೆಗೌಡ.—ಓಟಿಂಗ್ ಮೇಲೆ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ವಿಚಾರವಲ್ಲ ಇದು. ಹಾಗಾದರೆ ಇನ್ನುಮುಂದೆ ನಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಬಾಧ್ಯತೆಗಳೊಂದೂ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ.